

A modern párkeresés sajátos útvesztője

Situationship mint kapcsolati státusz

Mysterious ways of modern dating

Situationship as a form of relationship

Jelige: MBD327

2024. november 14.

Absztrakt: Ahogy a technológiai változások befolyásolják alapvető készségeinket és képességeinket, úgy valószínűleg hatással vannak életünk minden egyes területére. Éppen ezért meghatározó jelenség a társas kapcsolatok kialakításához való hozzáállásukban, és magának a folyamatnak a végrehajtásában a digitális párkeresés lehetőségének (modern online dating) megjelenése. Ezzel szorosan összefonódva – vagy éppen ebből kifejlődve – megfigyelhető a kapcsolati státuszok diverzifikációja és többek között az ún. situationshippek megjelenése. De, hogy mit is jelent ez pontosan? Azon túl, hogy szükséges a situationship fogalmának jelentését és a hozzá tartozó általános mintázatokat azonosítani, kutatásom fókuszában az alapvető kommunikációs komponensek feltárása és vizsgálata állt. A téma szenzitivitására való tekintettel olyan kevert módszertannal dolgoztam, melynek törzsét többek között a Reddit, az Instagram, és Facebook és felületén fellelhető megnyilvánulások tartalomelemzése adta, míg kiegészítőmódszerként félig strukturált interjúbeszélgetéseket folytattam le olyan személyekkel, akik rendelkeznek releváns tapasztalattal. A kutatás tervezési fázisában négy kutatási kérdés került megfogalmazásra: 1.) Milyen kép él az emberek fejében a situationshippre vonatkozóan, hogyan viszonyulnak hozzá? 2.) Milyen kommunikációs mintázatok figyelhetők meg általános jellemzőként a situationshippekre vonatkozóan? 3.) Milyen típusok különíthetők el a situationshippek közül? 4.) Mik a főbb, benne maradáshoz vagy kilépéshöz szolgáló okok? Az eredmények azt mutatták, hogy az emberek nem tekintik pozitív jelenségnek, annál inkább egy kártékony és nehéz, nem megfelelő kommunikáción alapuló, sok esetben egyoldalú helyzetnek, ahol az elköteleződési problémák megjelennek. A megfigyelt kommunikációs mintázatok pedig az általános véleményeket alátámasztva igazolták, hogy az esetek túlnyomó többségében valóban akadozó, részleges és hiányos verbális kommunikáció van jelen, egy ennek egyébként ellentmondó nonverbalitással. Típusok tekintetében szintezett tipizálás valósult meg, ahol elsőként az online és a valós (offline) situationshippek kerültek elkülönítésre, majd ezen két típuson belül ugyanazon négy-négy altípus, a monogám, a se veled, se nélküled, a szürke zónás és a nyitott. Végül pedig a benne maradás és kilépés mellett szóló indokok között az érzelmek bizonyultak a legerősebbnek. Az érintetteket legtöbb esetben a másik fél iránti kötődésük, szeretetük, valamint a kialakított idealizált kép és vágyott végkifejlet tartotta a situationshipben. Azonban egy bizonyos fokú érzelmi túltelítettséget, besokallást és az elköteleződés soha be nem következésének egyértelművé válását követően jellemzően a kilépés mellett döntöttek. A dolgozat kitér a kutatás során jelentkező egyéni limitációkra, valamint a jövőbeli kutatási lehetőségekre is.

Kulcsszavak: online dating, digitális párkeresés, párkapcsolat, situationship, kommunikáció.

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	1
II. Szakirodalmi áttekintés.....	3
II. 1. Változó környezet, új kihívások.....	3
II. 2. Változó kapcsolatok – a magány és a kötődés szerepe	6
II. 3. A situationship	8
II. 3. 1. Definíciók.....	9
II. 3. 2. Egy kommunikációkutató szemével nézve.....	11
II. 3. 3. A témában született egyéb felmérések	12
III. A módszertan bemutatása.....	15
III. 1. Adatgyűjtés a tartalomelemzéshez és adatfeldolgozás	16
III. 2. Toborzás, majd az interjúkészítés folyamata és adatkezelése.....	18
III. 3. Elemzés.....	20
IV. Az eredmények ismertetése.....	23
IV. 1. Az emberekben kialakult kép	24
IV. 1. 1. Általános vélemény.....	24
IV. 1. 2. Attitűd	26
IV. 1. 3. Definíció, asszociáció	26
IV. 2. Kommunikációs mintázatok	27
IV. 3. Tapasztalatok, típusok és végkifejlet.....	29
IV. 4. Benne maradás és kilépés	30
IV. 5. Tanácsok és javaslatok	31
V. Az eredmények értékelése	32
V. 1. Az interjúk mint az értelmezési keret kiegészítői	35
VI. Összegzés.....	36
Irodalomjegyzék.....	38
Mellékletek.....	43
A) Kódolók közti megbízhatóság ellenőrzése	43
B) A 2. számú interjúbeszélgetés kivonata	43
C) Kapcsolati státuszokat taglaló hozzászólás.....	51

Ábrajegyzék

1. ábra: A nem monogám kapcsolati státuszok térképe (Map of Non-Monogamy), 2010-2017.	2
2. ábra: A magány érzését vizsgáló, Gallup által készített nemzetközi felmérés eredményei.	6
3. ábra: A Z generációra és az Y generációra jellemző kapcsolati trendek felmérésének eredménye. .	13
4. ábra: A situationship fogalmának ismerete a Real Research 2023. márciusában készült nemzetközi felmérése alapján.	14
5. ábra: A situationshippel kapcsolatos érintettség felmérése az Amerikai Egyesült Államokban a YouGov 2023. januári felmérése alapján.	14
6. ábra: A situationshippel szemben tanúsított attitűdök négyfokozatú skálán történő elhelyezése.	26
7. ábra: Az 1. szintű kommunikációs kategóriába tartozó elemekből kirajzolódó duális mintázat, n=74.	28
8. ábra: A kapcsolat jellegére, label-re vonatkozó kommunikációs mintázatok megoszlása, n=72.	28
9. ábra: A situationshippek típusok szerinti megoszlása, n=240.	29

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A négy alapvető felnőttkori kötődési típus.	7
2. táblázat: A tartalomelemzéshez kigyűjtött posztok, kommentek és alkommentek száma, platformok szerinti bontásban.	18
3. táblázat: A tartalomelemzés során használt elemzési szempontrendszer.	21
4. táblázat: Az általános vélemény kategóriába bekódolt tartalmak értelmezési egységek szerinti csoportbontása.	24
5. táblázat: Situationshippel kapcsolatos definíciók és asszociációk.	27
6. táblázat: A situationshipben történő maradást, valamint az abból történő kilépést szolgáló okok. ..	31
7. táblázat: A situationshippek szintezett tipizálása.	34

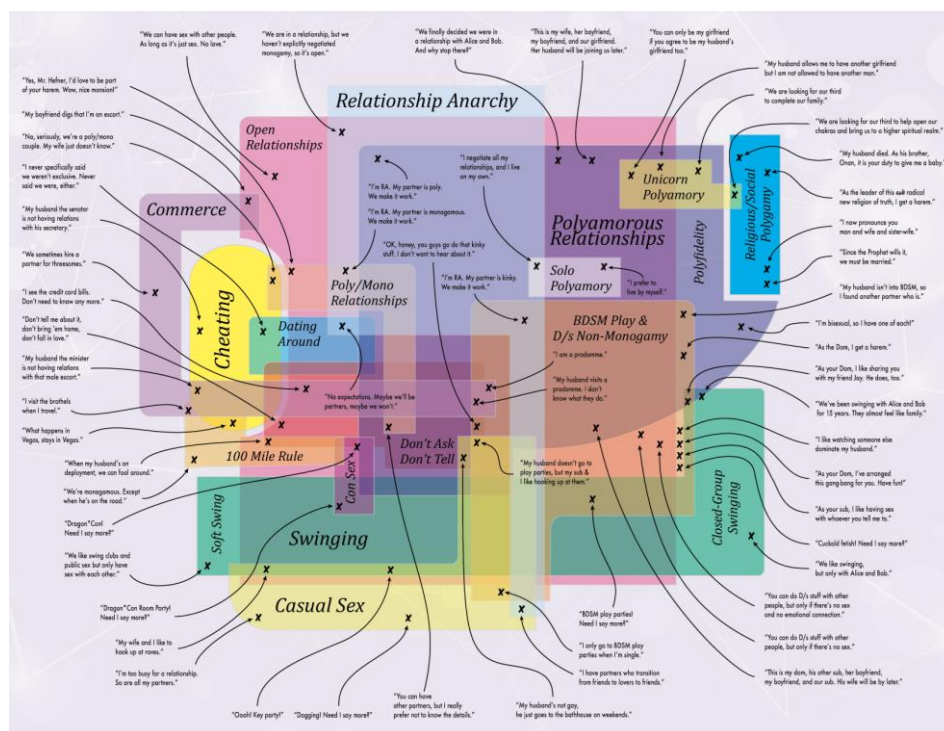
I. Bevezetés

Mindennapi életünk, valamint másokkal való interakcióink során, ilyen vagy olyan formában, de bizonyos, hogy minden ember találkozik a párkeresés, a randevúzás vagy az ismerkedés témakörével. Előfordulhat, hogy az ember szülei, nagyszülei, esetleg távolabbi rokonai kezdenek el finoman – vagy olykor kevésbé finoman – érdeklődni aziránt, hogy mi a helyzet szívügyek terén, meglettük-e már életünk párját. Előfordulhat, hogy baráti körben kezdődik el valamiféle diskurzus, tanácskérés vagy panaszkodás. Előfordulhat, hogy az interneten jönnek szembe különféle közéleti személyek, híres emberek vagy celebek magánéletét firtató bulvárcikkek. Előfordulhat, hogy kedvenc sorozatainkat vagy filmjeinket nézve lehetünk szem- és fültanúi a protagonisták kapcsolati változásainak. Vagy akár előfordulhat az is, hogy mi magunk töltünk le egy randialkalmazást és regisztrálunk. A potenciális helyzetek száma, melyek során érintetté válhatunk végtelen.

Az érintetté válás ténye állandó és változatlan, szemben annak körülményeivel és folyamatával. Utóbbiak rugalmasak, egyértelmű összefüggést mutatva az ember alkotta technológia változásaival, melyek befolyásolják alapvető készségeinket és képességeinket, s ezáltal valójában hatással vannak életünk minden egyes területére. Éppen ezért meghatározó jelenség a társas kapcsolatok kialakításához való hozzáállásukban és magának a folyamatnak a végrehajtásában a digitális párkeresés lehetőségének, a modern online dating-nek a megjelenése. Ezzel szorosan összefonódva – vagy éppen ebből kifejlődve – megfigyelhető a kapcsolati státuszok magasfokú diverzifikációja és többek között az ún. *situationshipek* megjelenése.

Számos – a későbbiekben bemutatásra kerülő – tanulmány foglalkozik azzal, hogy pontosan feltérképezze a társas interakciókban bekövetkezett évtizedes változásokat, kitérve a kulturális és viselkedésbeli változásokra, valamint azok technológia változásokkal való összefüggésére. Illetve, az akadémiai diszciplínán túllépve az olyan különböző randialkalmazások is mint például a Hinge vagy a Tinder figyelmet fordítanak arra, hogy szolgáltatásaik minőségének tökéletesítése érdekében felmérjék felhasználóik körében az uralkodó trendeket, eredményeikről pedig nyilvánosan elérhető beszámolókat is megosztanak. Végso, de nem utolsó sorban pedig a hétköznapi emberek is hasonlóan erős érdeklődést mutatnak a témában – hiszen mindenki érintett – és terjedelmes eszmefuttatásokba bonyolódnak bele bizonyos online hozzáférhető fórumokon.

Ezen a ponton érzem szükségesnek kiemelni Franklin Veaux nevét, aki vállalt poliamorként 2010-ben saját obszervációi nyomán létrehozott egy Venn-diagramot annak érdekében, hogy bemutassa a romantikus kapcsolatok sokszínűségét, valamint, hogy közelebb hozza a nem monogám kapcsolati státuszok megismerésének lehetőségét a téma iránt akár csak kis mértékben is, de érdeklődőkhöz – a térkép az 1. ábrán látható. 2017-ben került utoljára frissítésre és mértén összefoglalt, színes, példákkal ellátott formában szolgáltat információt az arra fogékonyak számára. Kutatásom szempontjából ez abban a tekintetben fontos, hogy bár nagyot merít az állapotok feltüntetése során, a situationship jelensége még csak távolról sem szerepel rajta, pedig a fogalom akkoriban már jelen volt a köztudatban. Kérdés, hogy miért nem került fel a térképre? Nos, erre a vonatkozó egyéni helyzetek és az azokat lefedni próbáló fogalom bonyolultságának megismerésén keresztül kaphatunk választ.

1. ábra: A nem monogám kapcsolati státuszok térképe (Map of Non-Monogamy), 2010-2017.

Forrás: Franklin Veaux, <https://blog.franklinveaux.com/>.

Azon túl, hogy lényeges feltárni a modern online dating területén végbement változásokat, valamint megismerni a kialakult új társadalmi és technológiai környezetet, létfontosságú a situationship fogalmának tisztázása, illetve a hozzá tartozó általános mintázatok azonosítása. Lévn, hogy interszónális kapcsolataink egyik alappillére a kommunikáció (annak verbális és nonverbális fajtáit egyaránt figyelembe véve), kutatásom fókuszában a situationshipekre jellemző alapvető kommunikációs komponensek feltárása és vizsgálata kell, hogy álljon.

Ennek megfelelően kutatásom az alábbi kérdések megválaszolását tűzte ki célul:

1. Milyen kép él az emberek fejében a situationshipre vonatkozóan, hogyan viszonyulnak hozzá?
2. Milyen kommunikációs mintázatok figyelhetők meg általános jellemzőként a situationshippekre vonatkozóan?
3. Milyen típusok különíthetők el a situationshippeken belül?
4. Mik a főbb, benne maradáshoz vagy kilépést szolgáló okok?

A dolgozat első részében kontextusteremtési céllal áttekintem a szakirodalmi hátteret, valamint az eddigi kutatások eredményeit. Ezt követően ismertetem saját, kevert módszertannal lezajlott kutatásomat, mely során elsődlegesen tartalomelemzésre, másodlagosan pedig félig strukturált interjúbeszélgetésekre támaszkodtam a témában releváns tapasztalattal rendelkező érintettekkel. A részletes metodikai leírás után sor kerül a kapott eredmények elemzésére és értékelésére, végezetül pedig a konceptualizált kutatási kérdések megválaszolására és a dolgozat, valamint a témakör tanulságainak összefoglalására.

II. Szakirodalmi áttekintés

Még mielőtt elmélyednék az elméleti háttér bemutatásában, fel szeretném hívni a figyelmet a szakirodalom limitáltságára. A technológia változásaival, a párkeresés folyamatának átalakulásával, valamint bizonyos kapcsolati státuszokkal és kötődési formákkal számos kutatási terület és szakember foglalkozik. Azonban a situationshippekre átfogó kutatása jóval szűkebb – és inkább pszichológusokhoz köthető – területet foglal el a tudományos világban.

Gibson (2020) tanulmányának megírásakor még arra a megállapításra jutott, hogy a situationshippekre vonatkozó formális tudás előállítására irányuló kutatások – az ő ismeretei alapján – nem léteznek. A tanulmány születése óta eltelt négy évben viszont, ha nem is kiugró mértékben, de érzékelhető a változás és a téma iránti tudományos érdeklődés megjelenése. A vonatkozó tudományos produktumok számát viszont jellemzően meghaladja a tudományosnak nem minősíthető produktumok száma, ami visszaeredszethető az újszerűség és szenzitivitás problematikájára.

II. 1. Változó környezet, új kihívások

Schwartz és Velotta (2018) megállapításai szerint az elmúlt fél évszázadban a párkeresés folyamata radikális változásokon ment keresztül, köszönhetően a technológia fejlődésével szoros összefüggésben álló kulturális és viselkedésbeli változásoknak, így napjainkban már

természetes, hogy a korábbi hagyományos módszerek helyett egyre több ember próbálkozik az online térben történő társkereséssel. Ezt a jelenséget nevezik el úgy mint „szerelem az első bájtra” (love at first byte). Ennek igazolására részletesen végigkövetik a társkereső oldalak és alkalmazások fejlődéstörténetét, ami a felhasználói igényekre és mentalitásra egyaránt hatást gyakorol. Az olyan lehetőségek mint az egyénileg megadható profilinformációk (bemutakozás, preferenciák), más közösségimédia-platformok integrálása (pl.: Instagram, Spotify), valamint a különböző számítógépek közvetítette kommunikációs formátumok (pl.: GIF) használata lehetővé teszi, hogy a felhasználók már beszélgetés nélkül számtalan dolgot megtudjanak egymásról és/vagy a beszélgetést különböző módokon színesebbé tegyék. Ez azon általános trend szolgálatában áll, melynek keretein belül az egyének arra törekszenek, hogy a lehető legkisebb erőfeszítést igénylő módon találják meg a számukra tökéletesnek vélt másik felet.

Schwartz-ék radikális változásokra irányuló megfigyelését erősítik Christian Rudder (2014) szavai, aki mint az OkCupid online társkereső társalapítója, bennfentesként számol be aggodalmáról arra vonatkozóan, hogy az internet megjelenése szép lassan teljesen megváltoztatta a romantikus kapcsolatokat. Kiemeli, hogy a felhasználók azért választanak az társkereső platformok információi alapján, mert adott számukra ez a lehetőség, nem pedig azért, mert valóban a szerint kellene döntést hozniuk. Ez a mondat egyértelmű, finom kritikai utalás mind a kialakult felhasználói mentalitásra (vagy általános randikultúrára), mind pedig a társkereső platformok létrehozóira, akiknek felelősségük van az általuk alkalmazott technológián keresztül az attitűdök formálásában.

Az attitűdök formálásának kérdéséhez kapcsolható Berge (2019), aki a Tinder használatának tendenciáira irányuló vizsgálódása során kiemeli azon kritikai észrevételek, melyek úgy vélik az alkalmazás túl sok lehetőséget kínál, ezzel felszínessé és sekélyessé téve az ismerkedést. Hozzáteszi, az alkalmazás nyilvánosan érzékelt arculatára mai napig kihat annak kezdeti, rövid szexuális kalandokat ígérő marketingje. Utóbbi észrevételt igazolják Gombos és Veszelszki (2018) megállapításai is, melyek számos ponton – köztük az „*Itt mindenki csak szexpartner, egyéjszakás kalandot keres*” társadalmilag beidegződött gondolatával – támadási felületet képeznek az alkalmazással szemben. Illetve, saját informális tapasztalataim egyaránt megerősíteni látszanak a sztereotípiát. Ismeretségi körömben a mai napig fel-felbukkan erre vonatkozóan nem egy, humorosan megfogalmazott kritikai észrevétel.

Akárcsak Berge, Rosenfeld (2018) is a Tinder, valamint egyéb társkereső alkalmazások párkeresésre és párválasztásra gyakorolt hatásait vizsgálta. Kutatása során – a lehetséges veszélyeken túl – ő az internetes társkeresők előnyeire is kitér. Többek között pozitívumként

jelenik meg a nem kívánt személyek és megkeresések azonnali, végleges tiltásának lehetősége, valamint a szituáció feletti kontroll érzete, szemben azzal, hogy a való életben több nehézséget okozhat egy nem kívánt udvarló elutasítása. Fontos tehát látni, hogy a negatívumok mellett, számos előnnyel is rendelkeznek az online társskereső platformok.

Időben az eddig említett kutatásokhoz képest korábbra visszanyúlva, említésre méltó még Bauman modern emberi kapcsolatokról alkotott szemlélete. Már a kétezres évek elején – az online társskereső alkalmazások napjainkban mért igazán széleskörű elterjedése előtt – megfogalmazta kritikai észrevételeit a digitális korszak társadalmával szemben, mely során „félleg elkülönült párokról” (semi-detached couples), valamint a „fojtogató párkapcsolati buborékból kitört forradalmárokról” (relationship revolutionaries) számol be, akiknél a házasságot vagy társas együttélést felváltotta a részidős, rugalmasan igazított találkozási forma (Bauman, 2003). Ez a nézet Berge (2019) és Rudder (2014) kritikai pontjainál egy szinttel kijebb helyezhető el, ugyanis az internet forradalma és a digitalizáció megjelenése nélkül nem jöhetett volna létre az online párkeresés mint lehetőség, így elsőként ez okozott attitűdváltozásokat.

A digitalizáció attitűdformáló hatásait taglaló iménti megállapítást nemcsak én, hanem Gombos és Veszelszki (2018) is levezették tanulmányukban. Kimutatható, hogy az internet, majd az online társskereső oldalak és letölthető randialkalmazások megjelenése alapjaiban formálta át kultúránkat, azon belül pedig ismerkedési szokásainkat és kötődési formáinkat. Míg a pre-mediatisztált ismerkedés kiindulópontját az ismerősök, azok ismerősei, valamint a szórakozóhelyek és egyéb közösségi terek jelentették, addig napjainkra teljesen elfogadottá, népszerűvé, sőt önálló iparággá nőtte ki magát az online ismerkedés, létrehozva a „matching”-kultúrát (Gombos & Veszelszki, 2018).

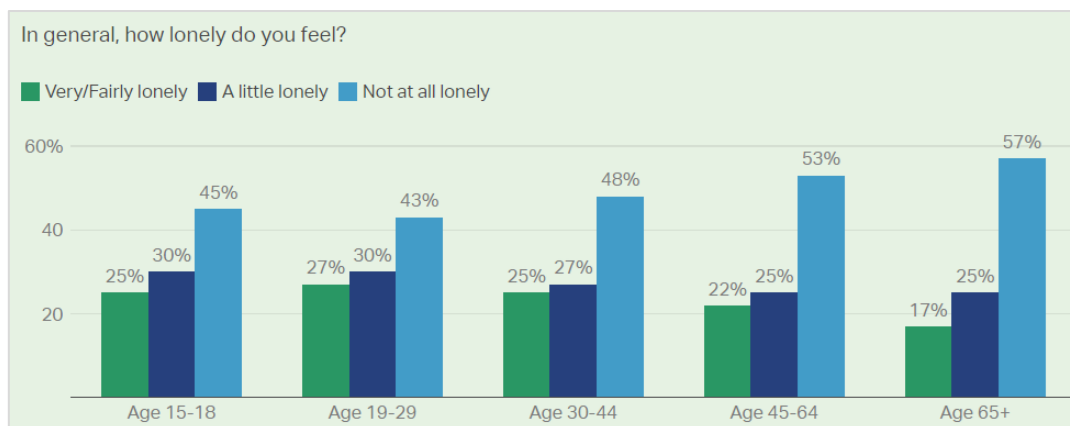
A kialakult mediatisztált környezetre jellemző, hogy a felkínált lehetőségek száma végtelen. Ez indukálja azt a viszonyulásbeli változást, ahol az egyedülállóság, a szingliség már kevésbé számít fenyegetőnek és időhöz kötöttnek – ezzel hosszútávon hatást gyakorolva a családszerkezetekre, a házasság intézményére, a termékenység mutatókra, a szexuális mintákra és az általános életvitelre (Schwartz & Velotta, 2018). A viszonyulásbeli változás kérdéskörének aktualitását jelzi a situationship kialakulása is, amely státusz vizsgálatán keresztül lehetőség nyílik a teljes modern dating kultúrát érintő problémákra történő visszacsatolásra: a kommunikációs problémák, a játszmák, a folyamatosan jelenlévő lehetőségek ideája, az egyéni vágyak és érdekek, valamint a kapcsolati címkéket (label) övező bizonytalanság.

II. 2. Változó kapcsolatok – a magány és a kötődés szerepe

A változó környezet egyben változó kapcsolatokat, változó kapcsolati hozzáállást is jelent. Az internet és a virtuális tér kiszélesedésének hatásai minden generációt (a fiatalabbakat pláne) érintenek és generációról generációra átívelő következményekkel rendelkeznek. Ennek kapcsán érdemes egy pillantást vetni a sok esetben tabunak számító magány kérdésre, valamint a kötődési típusok témakörére, mely összekapcsolódik az ismerkedési mintázatokkal.

Az Amerikai Egyesült Államok Tisztifőorvosi Hivatalának (Office of the Surgeon General) kiadványában (2023), mely a modern kori epidemiaként is azonosított magánnyal foglalkozik, kiemelt alapgondolat, hogy az emberek biológiailag huzalozva vannak a szociális kapcsolatok létesítésére. Ezt a megállapítást erősíti Killeen (2002), aki szerint kortól, nemtől, kultúrától, vallási meggyőződéstől függetlenül minden emberben dolgozik a szeretet, az elfogadás és a megértés utáni vágy, miközben idegenkedünk az olyan fájdalmas élményektől mint a magány. Illetve, Zhong és Huang (2024) is megfogalmazta, hogy természetes az egyedüllét gondolatával és érzésével szemben megjelenő félelem, mivel az ember eredendően társas lény, igényli a társas interakciókat.

Mediatizált világunkban, ahol egy kattintás választja el egymástól az embereket, mégis sokan érzik magukat magányosnak. A Gallup évente megismételt felmérésének 2022-es adatok alapján álló legfrissebb eredményei azt mutatják, hogy az emberek több, mint fele (összesen 51%-a) rendszeresen érzi magát meglehetősen, vagy kissé magányosnak. Ezen belül a 19-29 éves fiatalok számoltak be legnagyobb arányban az érzésről (lásd: 2. ábra). Utóbbi eredmény igazolni látszik a környezet okozta változásokat, főleg, hogy a magány érzését az emberi psziché olyan diszfunkcionális, negatív részeként is számontartják, melyet alaptól a modernizáció kezdete, és ezáltal az „én” és a „világ” közötti elszakadás okozott (Alberti, 2018).

2. ábra: A magány érzését vizsgáló, Gallup által készített nemzetközi felmérés eredményei.

Forrás: Gallup, <https://www.gallup.com/home.aspx>

Az említett másik témakör, a kötődéelmélet kutatása John Bowlby és Mary Ainsworth együttműködésének köszönhetően született meg, hatását tekintve pedig az egyik legtermékenyebb irányzattá vált a pszichológiai tudományok területén (Hámori, 2014). Az elmélet alapja, hogy felnőttkori kapcsolatainkat befolyásolják korábbi (gyermekkori) tapasztalataink. A tapasztalatok felnőttkori megjelenésének pedig négy alapvető formáját azonosítják: elutasító-elkerülő, félelemteli-elkerülő, szorongó kötődő, biztonságosan kötődő (Gibson, 2020). Az egyes típusok fő jellegzetességei az 1. számú táblázatban olvashatóak.

Elutasító-elkerülő	Általában visszahúzódnak tünik. Rendkívül független szeretne lenni. Érzelmileg távolságtartó a kapcsolataiban. Kevésbé valószínű, hogy bensőséges kapcsolatot teremtet. Nehezen köteleződik el. Túlterheli, ha nagymértékben támaszkodnak rá. Végül fizikailag és érzelmileg is visszavonul.
Félelemteli-elkerülő	Gyakran viselkedik ambivalensen a kapcsolataiban. Általában nagyon alaposan megfigyeli a környezete jelzéseit, hajlamos túlélemezni a mikrokifejezéseket, a testbeszédet és a szavakat, és árulásként interpretálni. Hiányzik belőle a természetes bizalom. Gyakran úgy érzi, hogy bármikor elárulhatják. Mélyben meghúzódnak érzelmi sérülései az értéktelenség érzése, a kihasználtság és a bizonytalanság érzése körül forognak.
Szorongó	Általában nagyon önfeláldozó, hogy „az emberek kedvében járjon”. Fél az elutasítástól, az elhagyatottságtól.
Biztonságos	Biztonságban érzik magukat a kapcsolatokban. Általában támogatóak, elérhetőek és nyitottak a barátaik vagy partnerük számára. Segíthet más kötődési típusúval rendelkezőknek, hogy biztonságban érezzék magukat.

1. táblázat: A négy alapvető felnőttkori kötődési típus.

Forrás: Thais Gibson, 2020.

Azáltal, hogy az online lehetőségek megjelentek, és vannak generációk, akik teljesen beleszülettek a digitális világba, már gyermekkorban elkezdődik egy folyamat, mely később csúcsosodik ki. A digitális lehetőségek hatása hosszú távon befolyásolja a gyermek kötődési mintázatait azáltal, hogy vagy ő felhasználója azoknak, vagy pedig szülei, akik esetleg ezáltal kevesebb minőségi időt fordítanak rá. Ha pedig egy gyermek nem tanul meg egészségesen kötődni és elköteleződni, az felnőttkori kapcsolataiban meg fog mutatkozni. (Hozzátenném, hogy saját kutatásom során visszatérő elemként jelent meg a különböző kötődési típusokra történő utalás a situationshipre érkező vélemények között.) Az Amerikai Tisztifőorvosi Hivatal kiadványának (2023) végén megfogalmazott ajánlások között is kitüntetett helyet foglal el a közösségi médiához történő csatlakozás késleltetése, illetve a pozitív, személyes, kapcsolatteremtő tevékenységek kialakításának fontossága. A kapcsolatteremtéssel összeköttetésben kell beemlíteni a képletbe a magány kérdését, ugyanis a közösségi médiának

köszönhetően bár úgy érzi az ember, hogy nincs egyedül, valójában az mégsem elégíti ki minőségileg a biológiai huzalozottságot.

Összességében tehát fennáll annak a kettősségnek a problémája, hogy habár fontosak a valós szociális interakciók és kötelékek, azonban az új környezetnek és a végtelen mennyiségű lehetőségnek köszönhetően mégsem tudunk minőségi kötődéseket kialakítani. Ez leginkább a Z generációt érinti, melynek tagjai már ösztönszerűen és teljesen természetesen nyúlnak az online párkeresés eszközeihez, ezáltal automatikusan belekerülve ebbe a spirálba (Kofrán, 2021). A témáról egyébként a VOUS, a WMN és a Tudatos Párkapcsolat oldalak is számos cikkben értekeznek, és nemcsak újságírói, hanem olvasói oldalról (egy Z generációs fiatal levele) is bemutatják a magány kérdését, illetve az elköteleződés és a kötődés szerepét a kapcsolatokban (Hegedűs, 2023; Sallai, 2018).

II. 3. A situationship

A kifejezést egy lifestyle blogger, Demetria Lucas használta először, válaszul egyik feliratkozójának párkapcsolati tanácskérésére (Gibson, 2020). Ezt követően Carina Hsieh nevéhez kötik annak pontosabb leírását (Battle, 2023). Azaz, bár bő másfél évtizede a köztudatban van, az elmúlt néhány évben vált csak széles körben elterjedtté és észlelhetővé, párhuzamot képezve a társkereső alkalmazások számának növekedésével, valamint elérhető funkcióik finomodásával.

A kifejezés a '*situation*' (helyzet) és '*relationship*' (párkapcsolat) angol szavak összevonásából született, azzal a céllal, hogy reagáljon a modern társkeresés során kialakult új körülményekre. A situationship nyelvészeti szempontból egy neologizmus, azaz olyan újonnan kitalált vagy megalkotott kifejezés, melyet kezdetben szűkebb körű, szlengként vagy zsargonként történő alkalmazás jellemez, az új technológiák vagy új társadalmi körülmények által létrehozott igények kielégítésének céljából (Golla, 2023). Az előző alfejezetben felvázolt általános technológiai és társadalmi változásokkal összezseng ez a nyelvészeti megközelítés. Így szükséges közelebb lépni és megvizsgálni a konkrét változást, valamint azt az állapotot, amire válaszul megszületett, és amelyet azóta is próbál lefedni a fogalom.

Az értelmezést a definíciós próbálkozások ismertetésével kezdem, majd röviden áttekintem a jelenség mögött rejlő, és arra jellemző – a kommunikációtól nem elválaszthatatlan – pszichológiai és szociológiai tényezőket. Ezután rátérek a kommunikációelméleti megközelítésre, mely a situationshipre jellemző kommunikációs komponensek vizsgálatára

és összegzésére törekszik. Végezetül pedig beemelek pár példát a témában eddig született felmérések közül.

II. 3. 1. Definíciók

A situationship fogalmának megmagyarázására nem létezik egy kizárólagos, általánosan elfogadott definíció, inkább olyan definíciópróbálkozásokról lehet beszélni, melyek a jellegzetes vonásokra történő fókuszálás mentén jöttek létre. További nehézséget okoz a már korábban említett diverzifikáció, ugyanis számos kapcsolati státusz van, melyek ismertetőjegyei átfedést képezhetnek. Illetve, nem hagyható figyelmen kívül – a meglátásom szerint egyik legfontosabbnak számító faktor – az egyéni percepció kérdése sem. Az egyéni percepció hatást gyakorol, miközben rá is hatást gyakorolnak, ez mondhatni a „vice versa játéka”.

Gibson (2020) úgy hivatkozik a situationshipre mint egy nem elkötelezett társkereső kapcsolatra (noncommittal dating relationship), mely az elkötelezett kapcsolat és az alkalmi társkeresés között váltakozik. Kiemeli továbbá, hogy hivatalosan nem tekinthető az alkalmi kapcsolatok egyik típusának (nem hivatalosan sem tekinthető), valamint, hogy a terminusnak nincs hivatalos definíciója, habár azt értelmezik. Golla (2023) ehhez hasonlóan egy olyan helyzetként említi, ami az elkötelezett kapcsolat és a valami, ami sokkal több, mint barátság között található.

Langlais és mtsai. (2024) úgy határozzák meg mint egy egyes nyugati kultúrákban alkalmazott köznyelvi kifejezést, melyet egy bonyolult kapcsolati helyzet leírására alkalmaznak. Majd kitérnek a laikus irodalom leírásaira, ahol általánosságban véve elmondható, hogy úgy jelenik meg mint egy romantikus kapcsolat, ami érzelmi kötődést és intimitást foglal magába, állandó elköteleződés és felcímkezés nélkül.

Battle (2023) szerint a situationship valahol a nagy szerelem és a kötöttségek nélküli kapcsolat között rejlő kategória, mely jellemzően nélkülözi az elköteleződést, valamint a jövőbeli terveket. Hangsúlyozza, hogy bár itt a „barát” és „barátnő” címkék nem alkalmazhatóak, de mégis bőven túlmutat egy alkalmi kapcsolaton. Van Epp (2023) erre a gondolatmenetre csatlakozik rá, megállapítva, hogy az egyik leggyorsabban növekvő kapcsolati trendről van szó, ami az egyedülállók kötelezettségmentes kapcsolat iránti vágyát látszik kielégíteni, és karakterisztikájánál fogva összefüggést mutat a korábban a WebMD szerkesztői által megfogalmazott elkötelezettségfóbiával (commitment phobia).

Hsieh (2017) személyes tapasztalatait felelevenítő áttekintése során felmerül az a megközelítés is, melyben a situationship mint egy gyűjtőfogalom, egy mindenre kiterjedő, átfogó kifejezés van jelen, az olyan kapcsolatokkal összefüggésben, amik az alkalmi szexuális kapcsolat és a párkapcsolat metszéspontjában helyezkednek el. Miller és mtsai. (2023) szintén ezt a gyűjtőfogalmiságot erősítik meg cikkükben.

A Dictionary.com a szleng kategórián belül (ezzel Golla neologizmus-elméletét erősítve) listázza a situationship definícióját. Az itt található leírás szerint ez egy nem definiált és nem elkötelezett, romantikus vagy szexuális kapcsolat, melynek résztvevői többek, mint barátok, de kevesebbek, mint elkötelezett romantikus partnerek. A Cambridge Dictionary és az Oxford Learner's Dictionaries ehhez nagyon hasonlóan romantikus kapcsolatként jelölik meg, olyan emberek között, akik barátoknál többek, de nem tekintik magukat egy párnak.

Érdekes még szót ejteni a spanyol nyelvben használt '*casi algo*' kifejezésről, amit úgy fordíthatunk magyarra mint „*majdnem valami*”, esetleg „*szinte valami*”. A kifejezés több helyen a situationshippel együtt kerül említésre és szinte ugyanazokat, vagy teljesen ugyanazokat a jellemzőket kapcsolják hozzá. A Martín (2023) által hozott leírás például úgy definiálja mint egy kapcsolat, mely nem nevezhető párkapcsolatnak, miközben úgy működik, mintha az lenne. Ehhez képest Vázquez (2024), Golla-hoz hasonlóan inkább nyelvészeti oldalról közelíti meg a kérdést és úgy véli a situationship mögött meghúzódó jelenség nem új keletű, csupán eddig más-más kifejezéseket – mint amilyen a '*casi algo*' is – használtak az ilyen jellegű kapcsolatok leírására.

Elmondható, hogy a felsorakoztatott definíciók által, bár hasonló módon próbálják meg körülírni ugyanazon fogalmat (kisebb-nagyobb eltéréseket mutatva), abban viszont közel sincs egyetértés, hogy ez teljes egészében egy új jelenség, és ezáltal új kapcsolati státusz-e, vagy sem. Ettől függetlenül, akár egy teljesen új jelenségről, akár egy modernizált névvel ellátott régebbi jelenségről van szó, a mögötte meghúzódó vagy általa lefedni kívánt egyéni faktorokat illetően nagyobb egyetértés rajzolódik ki a téma iránt érdeklődők és az azt vizsgálók körében. Rendszeresen előkerülő mintázatok és jellemzők mind a laikus, mind a szakértői elemzésekben: a formális kötöttségek (mint a párkapcsolati címke) hiánya, és az azoktól való félelem; az elmosódó, nem tisztázott, vagy teljesen hiányzó határvonalak, illetve az ezzel járó összezavarodottság; a hagyományos párkapcsolatokra jellemző viselkedési mintázatok megjelenése; problematikusság és komplexitás; kimondatlanság; a jövőre vonatkozó bizonytalanság; a bizonyos érzelmek megélésére vonatkozó feljogosítatlanság gondolata; a másik félről alkotott idealizált kép; a situationship véget érése esetén a történetek

feldolgozásának, az azzal való megküzdésnek a nehézsége; fontos készségek elsajátításának elmaradása; akadozó/hiányos kommunikáció (lásd: Battle, 2023; Gibson, 2020, Hsieh, 2017; Langlais et al., 2024.; Martín, 2023; Nguyen, 2023; Van Epp, 2023).

A dolgozat során az általam alkotott és alkalmazott definíció a következő: a situationship egy olyan kapcsolati státusz, ahol az érintett felek egymás iránt érzelmet táplálnak, és mely a barátság extrákkal, valamint az elkötelezett párkapcsolat státuszok között helyezkedik el valahol, a situationshipenként eltérő kapcsolati komponensek függvényében.

II. 3. 2. Egy kommunikációkutató szemével nézve

A situationshipekre vonatkozó irodalomban mindenhol kulcsmotívumként jelenik meg a kommunikáció szerepe, ilyen vagy olyan megközelítésből. A személyes vágyak és várakozások kifejezésére szolgáló nyílt kommunikáció fontosságának hangsúlyozása, a felek közti konfliktusok megbeszélésének ajánlása, a megfigyelt általános jellemvonások közé besorolt akadozó kommunikáció jelensége, és úgy általában véve a kommunikáció minőségének kérdésköre. Ezek egytől egyig kommunikációs tényezők.

Bár Gibson (2020) kutatásának célja a fekete nők situationshippekkel kapcsolatos tapasztalatainak felmérése volt, eredményeit ezen a csoporton kívülre is érdemes, sőt szükséges kiterjeszteni. A 15 résztvevővel lefolytatott interjúbeszélgetései nyomán megállapította, hogy több fajtája is létezik a situationshipeknek, melyek közül három típus került elkülönítésre és bemutatásra: a monogám (monogamous), a szürke zónás (gray area), illetve a se veled, se nélküled (start-and-stop) situationship. Kiemeli, hogy liminalitásuknál fogva mind kapcsolódnak, összeköti őket a helyzetet körülvevő egyértelműség és határvonalak hiánya. Észrevételem szerint itt érhető tetten a kommunikáció szerepe, ugyanis ahhoz, hogy adott helyzet tisztázásra kerüljön, egyértelművé váljon és felállított határokkal rendelkezzen, szükség van az egyéni érdekek és vélemények kifejezésére. Így a Gibson-féle tipizálás tulajdonképpen a kapcsolat jellegére vonatkozó kommunikációs eszközök minősége és mennyisége mentén került kialakításra.

Hsieh (2017) megállapítja, hogy a situationshippek határvonalai a dolgok kimondatlanságából származnak, így az egész kapcsolat kétértelműségre és feltételezésekre épülve jön létre. Ebből kiindulva az egyetlen megoldási lehetőséget az őszinte kommunikációban látja. Egy, a Real Research (2023) által közölt beszámoló ehhez hasonlóan kiemeli, hogy kritikus jellemző a – kapcsolat természetére vonatkozó – kommunikáció hiánya.

Csontos (2023) esetében a kommunikáció szerepe inkább közvetett módon jelenik meg, a situationship lezárására vonatkozó megoldások kivitelezése során. Az általa említett egyik

lehetőség a „felszívódás” (ghosting), melyre jellemző a konkrét lezárás hiánya, és ahol bármínemű jelzés nélkül lép ki az egyik fél a kapcsolatból – többé nem keresi a másik felet, nem reagál, nem ír, esetleg még le is tiltja a különböző felületeken. A másik említett lehetőség a „csendes kivonódás” (quiet quitting), mely a HR világából került átemelésre és azt a folyamatot jelöli, mely során az egyik fél a lehető legkevesebb energiabefektetéssel tartja fenn a kapcsolatot, folyamatosan csökkentve az érintkezés mértékét, míg végül ténylegesen meg nem szűnik minden fajta kommunikáció.

Bologna (2019) Neely Steinberg ismerkedési tanácsadóval folytatott interjúja során előkerült az a meglátás, miszerint a situationship dinamikája meggátolja annak résztvevőit abban, hogy olyan fontos készségeket mint a sebezhetőség vagy a kényelmetlen beszélgetések lebonyolítása gyakoroljanak.

Nguyen (2023) is a nyílt kommunikáció hiányát emeli ki, valamint felsorakoztat egy listát a situationshipre utaló tulajdonságokból. Ezen a listán szerepel többek között a valódi vágyak kimondatlansága, a felek közti kommunikáció akadozása, a jövőre vonatkozó kommunikáció hiánya, illetve egy tanács, mely az őszinte és nyílt kommunikációt propagálja.

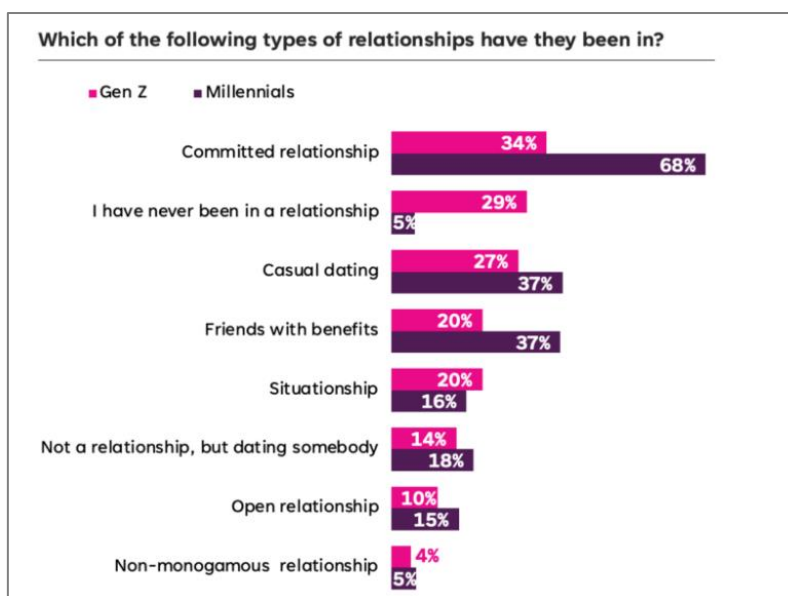
Végezetül jelzésértékkel bír Clatterbuck és mtsai. (2021) – a féltékenység kommunikációját romantikus kapcsolatokban vizsgáló – tanulmánya, melynek végén úgy vélekednek, hogy megállapításaik inkább vonatkozhatnak a frissen kialakult kapcsolatokra, a mérgező kapcsolatokra, vagy a situationshipekre.

Látható tehát, hogy valóban meghatározó és feltérképezésre érdemes a jelenség során megjelenő kommunikációs komponensek összessége, hiszen nemcsak mint problémaforrás, hanem mint megoldási javaslat is megjelenik.

II. 3. 3. A témában született egyéb felmérések

Ahogy az bevezetőm során említettem, a kutatók mellett a társkeresők számára lehetőséget kínáló oldalak és platformok ugyancsak érdekeltek a kapcsolati tendenciák alakulásának vizsgálatában. Ezek közül a felmérések közül kívánok most néhányat ismertetni.

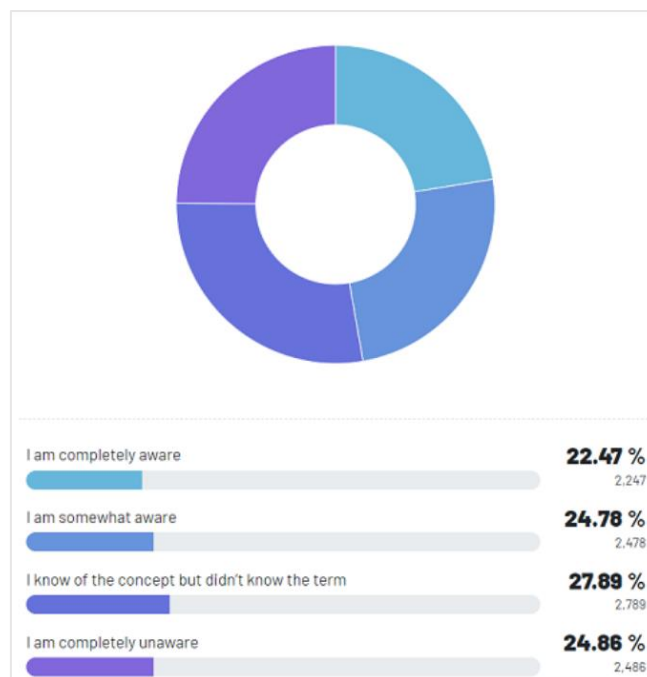
Az YPulse 2022-ben készített egy trendriportot. Az általuk vizsgált n=1450 fős minta a 13 és 39 év közötti korosztályt vizsgálta és többek között tartalmazott egy kapcsolati tapasztalatokra vonatkozó kérdést. Az eredményekből az derül ki, hogy a válaszadók közül a Z generáció tagjai hajlamosabbak situationshipbe kerülni, mint az Y generáció tagjai. A Z generációs válaszadóknak 20%-a, az Y generációs válaszadóknak pedig 16% számolt be érintettségéről.

3. ábra: A Z generációra és az Y generációra jellemző kapcsolati trendek felmérésének eredménye.
 Forrás: YPulse, <https://www.ypulse.com/>.

A Tinder 2022-es trendjelentése szerint a fiatal egyedülállók (18 és 25 év közötti korosztály) körében a situationship kifejezetten valid kapcsolati státusszá vált. A személyes leírások 2022 januárja és 2022 októbere között futó vizsgálatát követően arra a megállapításra jutottak, hogy 49%-kal nőtt azoknak a felhasználóknak a száma, akik a situationshipet preferálják mint a párkapcsolat kialakításának módja, mert így kisebb nyomás nehezedik rájuk.

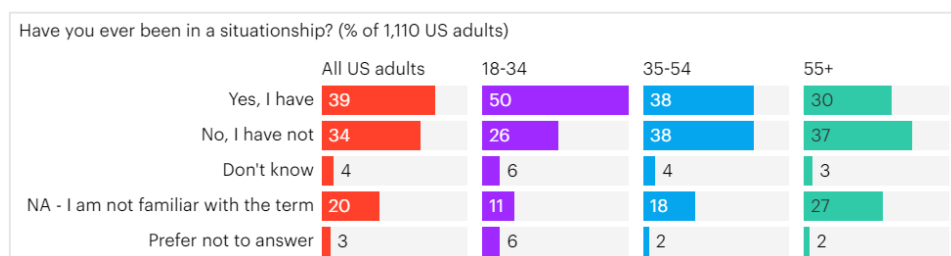
A Real Research a 2023. március 15. és 2023. március 22. között végzett nemzetközi kérdőíves kutatását abból a célból indította, hogy felmérje a situationshippel kapcsolatos közvélemény állását, valamint, hogy átfogóbb képet kapjon a különböző nézőpontokról és a jelenség népszerűvé válásának okairól. A felmérésben résztvevők száma elérte a n=10 000 főt a 21 és 99 év közötti korosztályból. A kitöltők 22,47% nyilatkozott úgy, hogy teljesen tisztában van a situationship koncepciójával, 24,86%-uk pedig egyáltalán nem tudta miről van szó. Ami a generációs preferenciákat illeti, 30,34%-uk úgy vélte, hogy a fiatalabb korosztályok általánosságban véve inkább a situationshipet preferálják az elkötelezett párkapcsolattal szemben. 43,10%-uk pedig azt mondta, hogy a jelenség valószínűleg annak a pragmatikus, gyakorlatorientált megközelítésnek a bizonyítéka, melyet a mostani generáció alkalmaz a legtöbb szükségletére.

4. ábra: A situationship fogalmának ismerete a Real Research 2023. márciusában készült nemzetközi felmérése alapján.

Forrás: Real Research Media, <https://realresearcher.com/media/>.

A YouGov 2024. január 24. és 2024. január 25. között n=1110 fős mintán végzett felmérést az amerikai felnőtt lakosság körében. Eredményeik nyomán arra a megállapításra jutottak, hogy az amerikaiak körében jelentős mértékben ismert a situationship jelensége. Ötből két fő, azaz a válaszadók 39% ismerte el, hogy volt már része ilyen jellegű kapcsolatban. Továbbá megfigyelték, hogy ez az arány a 18 és 34 év közöttiek esetében a legmagasabb – 50%-uk volt már situationshipben. Ezenkívül – akárcsak Gibson (2020) – vizsgálták még a situationshippek kialakulásának módját, megállapítva, hogy azok bár több, mint fele személyes keretek között indult, mégis jelentős a digitális platformok hatása is.

5. ábra: A situationshippel kapcsolatos érintettség felmérése az Amerikai Egyesült Államokban a YouGov 2023. januári felmérése alapján.

Forrás: YouGov, <https://business.yougov.com/>.

Az ismertetett kutatások úgy vélem illusztrálják, hogy nem egy periférikus tényezőről, hanem egy valóban megfigyelhető trendről beszélhetünk, mellyel kapcsolatban számtalan kérdés vár még megválaszolásra, vagy legalábbis pontosításra.

III. A módszertan bemutatása

A téma szenzitivitására való tekintettel olyan kevert módszertannal dolgoztam, melynek törzsét a Facebook, a Gyakorikérdések.hu, az Instagram, a Reddit és a TikTok felületén fellelhető hozzászólások és megnyilvánulások tartalomelemzése adta, melyhez kiegészítőmódszerként félig strukturált interjúbeszélgetéseket folytattam le olyan személyekkel, akik rendelkeznek releváns tapasztalattal (tehát közvetlen érintettek) a situationship témakörében.

A módszertan megválasztását befolyásolta az eddig a témában készült kutatások módszertanainak áttekintése, valamint az egyéni limitációk felmérése. Az YPulse, a Tinder, a Real Research, valamint a YouGov mind kérdőíves kutatást végeztek, ezáltal a válaszadókat bizonyos logikai keretek közé szorítva. Ezzel szemben Schwartz és Velotta (2018) fókuszcsoporthoz tartozó módszert, Clatterbuck és mtsai. (2021), illetve Gibson (2020) pedig interjúbeszélgetéseket alkalmaztak. Míg a kérdőíves kutatások inkább az arányok megállapítására koncentráltak, addig a kvalitatív módszerek olyan összefüggések feltárását tették lehetővé, melyek a témában elmélyültebb tudást biztosítanak. Végül, bár a felsorolt esetekben más módszerekkel dolgoztak, én mégis azért döntöttem a főleg tartalomelemzésre fókuszáló módszertan mellett, mert tapasztalataim azt mutatták, hogy egy ilyen szenzitívnek számító témában az emberek névtelenül, profilok mögé bújva könnyebben nyílnak meg, főleg a tematizált csoportokban. A kvantitatív elemek beépítésével lefolytatott kvalitatív elemzés pedig egyfajta „összekötő híd” a korábbi kérdőíves és interjú/fókuszcsoporthoz tartozó kutatások között.

A tartalomelemzésen keresztül végzett vizsgálódás előnye annak beavatkozásmentessége, így az egyéni percepciók és tapasztalatok felmérése során a vizsgálat alanyai nem sérültek, hiszen már publikusan, önszántukból megosztott információhalmazból dolgoztam. Előnyt jelentett továbbá, hogy a korpuszom biztosítja a többszörös vizsgálhatóságot, illetve, hogy maga a folyamat nem járt külön költségekkel. Cserébe viszont meglehetősen idő- és energiaigényesnek bizonyult mind az adatgyűjtés, mind az adatfeldolgozás, mind az elemzés.

A kiegészítőmódszerként alkalmazott félig strukturált interjúk előnye, hogy segítettek sokkal átfogóbb és részletesebb betekintést engedni a témába, ezáltal pedig bizonyos szinten ellenőrizhetővé, a komplex valósághoz viszonyíthatóvá tenni a tartalomelemzés eredményeit. Hátrányként azonban itt már megjelent az interjúalanyok potenciális sérülésének lehetősége, ugyanis nem lehetett előre pontosan kiszámítani, hogy az adott interjúalany, adott lelkiállapotában az adott kérdésre miként fog reagálni. Illetve, akár csak a tartalomelemzés, ez

a módszer is sok időt és energiát vett igénybe, kezdve a kérdések kidolgozásával, majd az interjúk lefolytatásával és átírásával, egészen az alanyokkal történő utóegyeztetésig.

A kidolgozott módszerrel és keresztmetszeti vizsgálattal az volt a célom, hogy képet kapjak a situationshipekre vonatkozó aktuális állapotról – beleértve annak jelenlegi megítélését, érintettségi térképét és kommunikációs mintázatait.

III. 1. Adatgyűjtés a tartalomelemzéshez és adatfeldolgozás

A situationship keresőszó használatával 2024. március 17. és 2024 március 19. között végzett tartalomgyűjtés során először a világszinten leginkább használt közösségi platformokat vettem sorra, majd ezt követte a Google keresőmotorjának segítségével a témában releváns, ám kevésbé népszerű fórumok felkutatása. Relevancia szempontjából végül az elsődlegesen elemzett platformok az Instagram, a Reddit és a TikTok lettek. Ezeket úgymond kiegészítendő – és a sokszínűséget célozva – jelent meg a releváns tartalom tekintetében már jóval szegényesebb, de azt nem teljes egészében nélkülöző Facebook és Gyakorikérdések.hu. Az adatgyűjtés során kizárólag angol, magyar és spanyol nyelven íródott posztok, kommentek, valamint alkommentek kerültek figyelembevételre.

A Reddit esetében az egyébként subredditeken belül megjelent posztokra mutató általános kereső volt segítségemre (a speciális témák szerint kialakított subredditeken belül is található keresőfunkció), ahol relevancia szerint kértem a keresési eredmények rendszerezését. Innen az első 15 poszt, valamint az azokhoz tartozó 15 legjobbnak ítélt ('best') kommentet került kigyűjtésre. Amennyiben egy posztra érkezett komment rendelkezett alkommentekkel, úgy kommentenként az első 3 alkomment szintén kigyűjtésre került. Az AutoModerator (a Redditbe épített rendszer, mely lehetővé teszi a subredditek moderátorai számára a csoportszabályzatok automatikus ismertetését a kommentszekciókban) által készült és jellemzően az összes többi fölött megjelenő komment, valamint az alkommentek alkommentjei nem képezték az adatgyűjtés tárgyát.

Az Instagram esetében a tartalomgyűjtés valamivel egyszerűbbnek bizonyult, kizárólag az általános keresőre tudtam hagyatkozni. A kapott találatok közül ebben az esetben is az első 15 poszt leírása – amennyiben rendelkezett vele, nem pedig kizárólag képes vagy videós tartalom volt – és a poszthoz tartozó 15 legnépszerűbb komment, valamint azok első 3 alkommentje került beemelésre a vizsgálati adatok korpuszába. A népszerű, de kommentekkel nem rendelkező posztok kihagyásra, átugrásra kerültek, lévén, hogy nem szolgáltatnak érdemi információt. Szintúgy szükséges volt azon Instagram-bejegyzések figyelmen kívül hagyása,

ahol csak hashtag szintjén – szélesebb elérést generáló megfontolásból – jelent meg a situationship szó, miközben sem a posztban, sem a kommentek között még csak ráutaló információtöredék sem volt felfedezhető. Amennyiben egy kigyűjtésre kerülő poszt szöveget tartalmazó képi illusztrációval rendelkezett, úgy a képen található szöveg szintén átemelésre került.

A TikTok-os tartalmak vizsgálatakor is az általános kereső, valamint az általa felkínált 15 legnépszerűbb videóhoz tartozó leírás (amennyiben rendelkezett vele és nem csak hashtagekből állt) és első 15 komment, valamint 3 alkomment került kigyűjtésre. A kizárólag más felhasználókat tegelő (megjelölő), egyebet nem tartalmazó, valamint egyértelműen nem a témára irányuló kommentek (előfordult, hogy a felhasználók hosszasan értekeztek egy, a videóról eszükbe jutó, de a situationshiphez semmilyen formában nem köthető filmről) nem képezték az adatgyűjtés tárgyát.

A Facebook esetében bár az általános kereső segítségével kívántam eligazodni és nyilvános posztokra rákeresni, a kapott eredményeket figyelembe véve végül a specializált nyilvános csoportokban történő keresés mellett döntöttem. A csoportok túlnyomó része, még ha nevét tekintve a témához is kapcsolódott, tartalmi elemeit tekintve egyáltalán nem. Egyetlen nagy, valóban releváns és ténylegesen aktív csoportot találtam, melyen belül rá tudtam szűrni a situationship szóra. Innen szintén az első 15 poszt és az azokhoz tartozó 15 komment, valamint 3 alkomment került vizsgálatra. Amennyiben egy adott poszt még így sem kapcsolódott a témához (volt, ami arra vonatkozott, hogy a hivatalosan párkapcsolatban élő pároknál a férfi miért nem posztol képet a barátnőjéről), kihagyásra került.

A Gyakorikérdések.hu-n található tartalmak feltérképezésekor szintén a beépített általános keresőt alkalmaztam. A Facebook-hoz hasonlóan itt sem bővelkedtem hasznos eredményekben. Csekély mennyiségű, a témához valóban tartozó kérdést és választ kaptam eredményül.

A felsoroltak mindegyikére érvényes, hogy amennyiben nem sikerült a kialakított szempontok mentén és a kijelölt mennyiségnek megfelelően tartalmat kiszűrni (akár, mert egy poszt nem rendelkezett annyi kommenttel, alkommenttel), úgy mennyiségi kompenzációra nem került sor. Ennek oka a kutatás kvalitatív volta és a mögötte álló értelmező paradigma, ami szemben a számszerűséggel, a tartalomra helyezi a fókuszot.

A felfutott közösségi platformok közül felmerült még az X vizsgálata is, azonban a situationship keresőszóval történő szűrést követően érdemi információk nem jelentek meg. Jellemző volt az

animékre való reflektálóposztok, valamint a kívülállók számára már-már értelmezhetetlennek minősülő – vagy minimum hosszas utánajárást igénylő – szubkulturális mémek nagy száma.

Az adatgyűjtés specifikusan, a platformok szerint különálló Word dokumentumokba történt, a tartalmakat sorszámmal ellátva – arab számmal jelölve a posztok és kommentek, betűvel jelölve az alkommentek. Összesen n=1157 tartalmi elem adta az elemezni kívánt adatok korpuszát.

Elemzett platform	Posztok és kommentek együttes száma	Alkommentek száma	Összesen
Facebook	14	0	14
Gyakorikérdések.hu	6	0	6
Instagram	135	37	172
Reddit	204	104	308
TikTok	237	420	657
Összesen	596	561	1157

2. táblázat: A tartalomelemzéshez kigyűjtött posztok, kommentek és alkommentek száma, platformok szerinti bontásban.

Forrás: Saját szerkesztés.

III. 2. Toborzás, majd az interjúkészítés folyamata és adatkezelése

Még a kutatás tervezési fázisában volt egy olyan elképzelés, hogy fókuszcsoportokon keresztül fog megvalósulni a téma vizsgálata, azonban a szenzitivitás miatt ez erősen kérdőjeles formában volt jelen. 2023. november 27-én egy kitölthető Google űrlap segítségével, az interneten különféle oldalakon és csoportokban terjesztve megkezdtem a résztvevők toborzását. Azonban két hét alatt a gyakorlat igazolta a kezdeti aggodalmakat, nem gyűlt össze elegendő jelentkező.

Ez a fókuszcsoportos jelentkezési lap tartalmazott egy kapcsolati státuszra vonatkozó kérdést is, ahol egy jelentkező bejelölte, hogy situationshipben érintett. Felvettem vele a megadott e-mail címen a kapcsolatot, hogy felmérjem nyitott lenne-e egy interjúbeszélgetésre. A felkérést elfogadta, így 2024. január 26-án online formában, Team-sen keresztül elkészítettem vele az interjú első, nagyobb részét (aznap összesen csak egy óra állt rendelkezésünkre). Majd a fennmaradó kérdéseket 2024. február 18-án egy személyes találkozó során tettem fel neki, az egyik kedvenc, nyugodt hangulatú kávézójában.

A másik interjúalany kiválasztása kevésbé spontán módon történt. Tudomásom volt róla, hogy a baráti körömben akad érintett, akinek éppen egy párkeresési nehézségeket taglaló beszélgetés során tettem fel a kérdést, hogy lenne-e kedve formálisabb keretek között beszámolni a situationshiphez fűződő tapasztalatairól. A felkérést ő is elfogadta. Vele 2024. március 29-én

folytattam le az interjúbeszélgetést, szintén online, és szintén a Team-sen, ugyanis nem Magyarországon él.

Az interjú előtt minden alanyak küldtem egy részletes tájékoztatót, mely tartalmazta az időpontot és a helyszínt, valamint egy rövid útmutatást, hogy mire számítsanak, milyen nagyobb topikokat gondoljanak át. A kutatási témáról, kutatásom céljáról már az ezt megelőző felkéréskor értesültek.

Az interjúkérdések összeállításakor törekedtem arra, hogy a bevezetőkérdéssel megteremtsem a beszélgetés alaphangulatát és a szükséges légkört. Mind a két interjút ugyanazon kérdéstervezet mentén folytattam le, de fontos kiemelni, hogy a kérdések csak iránymutatásként szolgáltak. Azok végleges sorrendje az interjú egyéni menetének megfelelően változott. Illetve előfordult, hogy pontosítókérdést és/vagy egyéb kérdést kellett feltennem, esetleg kérdést kihagynom, ha az alany más kérdésre adott válaszában megválaszolta valamelyik másikat.

A kérdéstervezetben az első kérdés célja a szükséges előzmények, jelenlegi körülmények és előzetes kapcsolati várakozások megismerése volt. A második kérdés az egyéni viszonyulás és a kapcsolatra jellemző elemek feltárását célozta. A harmadik az előzőt kiegészítve a külvilág, az ismerősök és a család szempontjából közelítette meg a kapcsolatot. A negyedik kérdés a „rádöbbenés” pillanatára vonatkozott. Az ötödik kérdés a helyzet kezelésének módját kívánta felmérni, azaz, hogy volt-e bármilyen kommunikációs próbálkozás. A hatodik kérdés a lehetséges aggodalmakat és félelmeket kívánta feltérképezni – ilyen például a bizonytalanság vagy a „játékszabályok” hiánya. A hetedik kérdés az előző ellensúlyozásaképpen a situationship pozitívumaira vonatkozott. A nyolcadik kérdés összegző jellegű volt, ahol konkrétan arra voltam kíváncsi, hogy a kommunikáció szerepét hogyan értékelik a kapcsolatban. Végül pedig, a kilencedik és egyben zárókérdés a situationshipben maradás okát feszegette.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek értelmében az interjúbeszélgetések rögzítéséhez és felhasználásához egyaránt kikérésre került az interjúalanyok írásbeli és szóbeli engedélye, ugyanis mind személyes, mind különleges adatokat a kezelésembe bocsátottak. A felvételeket harmadik fél elől elzárva, jelszóval védve tároltam, és kizárólag az interjú szöveges átiratához használtam fel, majd azonnal és visszaállíthatatlanul töröltem. A végleges kivonatoknak fő szempontja a résztvevői anonimitás biztosítása, így az alanyokkal egyeztetve minden a beazonosíthatóságot segítő információ megváltoztatásra vagy törlésre került, annak érdekében, hogy az adatok és az érintett közti kapcsolat helyreállíthatósága teljesen megszűnjön.

Az 1-es számú interjúalany kifejezett kérésére a vele készült interjú kivonatát nem áll módomban a dolgozathoz melléklet formájában csatolni. Annak megtekintésére a felém jelzett konkrét szándék függvényében, kizárólag az alany által külön megadott engedélyt követően van lehetőség. A 2-es számú alany beelegyezett a mellékletként történő megjelenítésbe.

III. 3. Elemzés

Az elemzés első lépéseként szisztematikus átolvasásra került a tartalomelemzés teljes korpusza, párhuzamosan pedig készült egy, a potenciális elemzési kategóriákat tartalmazó dokumentum az észrevételek nyomán. Az így kialakított kezdetleges kategorizáció ismételt megtekintését és racionalizálását követően jött létre a végleges elemzési szempontrendszer, másnéven a kódlista.

Az adatok vizsgálata elsőként az NVivo kvalitatív adatelemző szoftver segítségével történt, ahová egyenként feltöltöttem a hozzászólásokat tartalmazó letisztázott dokumentumokat – ez összesen 5 dokumentumot jelentett: Facebook, Gyakorikérdések.hu, Instagram, Reddit és TikTok. Ezután pedig manuálisan rögzítettem a rendszeren belül a kódlistát, mely a 3. számú táblázatban ismertetett szempontokat foglalta magába.

1. szint	2. szint	3. szint
<i>Általános vélemény</i>	<i>Előnyök</i>	–
	<i>Hátrányok</i>	–
<i>Attitűd</i>	<i>Pozitív</i>	–
	<i>Inkább pozitív</i>	–
	<i>Inkább negatív</i>	–
	<i>Negatív</i>	–
<i>Benne maradás oka</i>	–	–
<i>Kilépés oka</i>	–	–
<i>Definíció, asszociáció</i>	<i>Nem valid kapcsolati státusz</i>	–
	<i>Valid kapcsolati státusz</i>	–
<i>Kommentelő, posztoló neme</i>	<i>Férfi</i>	–
	<i>Nő</i>	–
	<i>Nem megállapítható</i>	–
<i>Kommunikációs mintázatok</i>	<i>Direkt kötődést jelző, a kapcsolatra vonatkozó</i>	–
	<i>Finom kötődést jelző, a személyre vonatkozó</i>	–
	<i>Kapcsolat jellegére, label-re vonatkozó</i>	<i>Nyílt kommunikáció</i>
		<i>Részleges és óvatos kommunikáció</i>
		<i>Hiányzó kommunikáció</i>
	<i>Nonverbális kommunikáció</i>	–

<i>Situationship típusa</i>	<i>Monogám</i>	–
	<i>Se veled, se nélküled</i>	–
	<i>Szürke zóna</i>	–
	<i>Egyéb, nem megállapítható</i>	–
<i>Személyes tapasztalat</i>	<i>Benne lévő</i>	–
	<i>Lezárt</i>	–
	<i>Többször tapasztalt</i>	–
	<i>Társított érzelmek</i>	–
<i>Tanácsok, észrevételek</i>	<i>Kommunikációra ösztönző</i>	–
	<i>Lezárásra ösztönző</i>	–
<i>Végkifejlet</i>	<i>Negatív</i>	–
	<i>Pozitív</i>	–

3. táblázat: A tartalomelemzés során használt elemzési szempontrendszer.

Forrás: Saját szerkesztés.

Az *általános vélemény* kategória a situationshipre vonatkozó általános egyéni elgondolásokat és tényeken vagy tapasztalatokon alapuló megítéléseket kívánta átfogni. Ezen belül került kialakításra a vélt vagy tapasztalt előnyöket és hátrányokat kiemelő két alkategória, annak érdekében, hogy átfogó kép alakuljon ki a jelenségről és annak elemeiről.

Az *attitűd* esetében skálaszerű elgondolás érvényesült, ahol a két véglet között összesen négyfajta erősségnek megfelelően került csoportosításra a situationshippel szemben tanúsított egyéni hozzáállás: *pozitív, inkább pozitív, inkább negatív és negatív*.

A *benne maradás oka*, valamint a *kilépés oka* két olyan kategória, mely a miértekre, az egyéni motivációk megértésére helyezi a fókusz. Ennek segítségével kívántam feltárni azokat a mozgatórugókat, amik az egyént adott esetben arra motiválják, hogy a kapcsolattal együtt éljen vagy pedig lezárja azt.

A *definíció, asszociáció* kategória egy szinten párhuzamot képez az általános véleményekkel, azonban célját tekintve eltér. A hangsúly ebben az esetben a szakirodalmi részben taglalt definíciós próbálkozásokra történő visszacsatolásra helyeződött, azáltal, hogy megvizsgáltam az egyének által alkalmazott vagy kialakított értelmezéseket.

A *kommentelő, posztoló neve* kategória esetében a kategórianév kifejező, a nemek megállapításának céljából jött létre. A bontás három csoport szerint történt: *férfiak, nők* és a rendelkezésre álló információk mentén *nem megállapítható*.

A *kommunikációs mintázatok* vizsgálatának szempontrendszere volt a leginkább kifinomult és leginkább specializált, ahol történt egy verbális–nem verbális tengely menti bontás. A verbalitás vizsgálatának keretei közé sorolhatóak a *direkt kötődést jelző*, a *finom kötődést jelző*, valamint

a *kapcsolat jellegére és annak címkzésére* vonatkozó komponenseket tömörítő szempontok. A direkt kötődést jelző komponensek alatt értendő minden olyan kommunikációs megnyilvánulás, mely az egyének közötti kapcsolódásra vonatkozik (pl.: „szeretnék veled több időt tölteni”). A finom kötődést jelző komponensek alatt értendő minden olyan kommunikációs megnyilvánulás, mely inkább magára a személyre vonatkozik (pl.: bókok, dicséretetek). Az utolsó, a kapcsolat jellegére, label-re vonatkozó szempont pedig további három vizsgálati egységre oszlik, mutatva, hogy a situationshipben lévő felek között milyen mértékben kerül szóba kapcsolódásuk jellege és elnevezése a teljes transzparenciától a totális kimondatlanságig terjedve.

A *situationship típusa* kategória elsősorban Gibson (2020) kategorizációs elmélete nyomán került kialakításra. Az általa bemutatásra kerülő három típust (monogám, se veled, se nélküled, illetve szürke zónás) mind átemeltem, majd azok mellett kialakítottam egy negyedik kódpontot, ahová a rendelkezésre álló információk alapján nem meghatározható, valamint a potenciálisan új típust mutató elemek kerültek bekódolásra.

A *személyes tapasztalat* kategória az érintettség és az érzelmi minőség felmérését szolgálta. A tartalmak elemzésekor kiemelt besorolási egységek a következők voltak: *benne lévő, lezárt, többször tapasztalt*, valamint a *társított érzelmek*. A benne lévő egység tömöríti azon elemeket, ahol aktív, jelenleg is situationshipben lévő érintettéről van szó. A lezárt egység tömöríti a már befejezett, korábbi situationshippel kapcsolatos tapasztalattal rendelkező érintetteket. A többször tapasztalt egység, miután egy darabig „visszaeső” néven futott, abból a célból jött létre, hogy láthatóvá tegye azon érintetteket, akik már egynél biztosan több situationshipben voltak érintettek. A társított érzelmek egység pedig az érintettség során szerzett emocionális tényezőket kívánja összefogni.

A *tanácsok, észrevételek* kategória a situationship témakörében – akár személyes tapasztalat, akár szakértői vélemény nyomán – kialakított általános iránymutatásokat összesíti, kiemelve a *kommunikációra ösztönző*, valamint a *lezárásra ösztönző* elemeket.

Az utolsó elemzési kategória, a *végkifejlet* az adott situationship sorsára koncentrál. A *negatív* és a *pozitív* jelző nem arra vonatkozik, hogy az egyén miként élte meg a kimenetelt (bár az is teljesen logikus lenne, hiszen gyakori jelenség, hogy az életben utólag számunkra pozitív hatásúnak ítélnünk meg egy egyébként negatív eseményt). A negatív jelző itt azt fejezi ki, hogy az adott situationship lezárult, oly módon, hogy annak érintettjei egymástól elszakadtak, egymással innentől semmilyen romantikus kapcsolatot nem képezve. A pozitív jelző ezzel

szemben azt mutatja, hogy az adott situationship oly módon zárult le, hogy annak érintettjei utána is romantikus kapcsolatban maradtak egymással (pl.: párkapcsolat, házasság).

Bizonyos kategóriák neve eligazodási, áttekinthetőségi okból került kialakításra, így az elemzés folyamán nem került sor tartalmak közvetlenül azokba történő bekódolására. Ezek a felsorolt kategóriák: az attitűd; a kommentelő, posztoló neme; a kapcsolat jellegére, label-re vonatkozó kommunikációs mintázatok; a situationship típusa; a személyes tapasztalatok és a végkifejlet.

Az elemzendő dokumentumok feltöltése és az ismertetett kódkategóriák manuális beállítása után teljes egészében lekódolásra került a korpusz. Majd annak érdekében, hogy az általam végzett kódolás megbízhatósága ellenőrzésre kerüljön, felkértem egy független társ kódolót, aki a teljes minta (n=1157) 15%-án megismételte a kódolást. Ezt követően a szoftveren belül lefuttattam a kódolók közötti megbízhatóság (intercoder reliability) megállapítására képes automatikus elemzést (coding comparison query). Az így kapott Cohen-féle kappa értéke 0,87 lett. Következésképpen, mivel jelen mutató esetében 0,8 fölött már szinte teljes egyetértésről beszélhetünk, nem volt szükség a teljes korpusz társ kódoltatására. Az eredmények általam történt elemzése és értékelése megbízhatónak minősül.

Az interjúkivonatokat nem kerültek bele az NVivo-val folytatott elemzési egységbe, sem a Microsoft Excel segítségével végzett összesítésbe és ábrázolásba. Csak később használtam fel őket annak érdekében, hogy a tartalomelemzés során kirajzolódott képet meg tudjam erősíteni vagy éppen cáfolni, esetleg még tovább árnyalni.

IV. Az eredmények ismertetése

Az eredmények ismertetése és összefoglalása a kutatási kérdések sorrendjét alapul véve, a tartalomelemzés során kirajzolódó összefüggések mentén történt. Az interjúbeszélgetések és az ott elhangzottak nem kerültek ily módon számszerűsítésre, azok kizárólag az eredmények értékelésére vonatkozó fejezetben fognak megjelenni az értelmezési keret kiegészítéseként.

Az első kérdésre, hogy milyen kép él az emberek fejében a situationshipre vonatkozóan és, hogy hogyan viszonyulnak hozzá, „*Az emberekben kialakult kép*” fejezet keresi a választ. A második kérdés megválaszolására, hogy milyen kommunikációs mintázatok figyelhetők meg általános jellemzőként a situationshipre vonatkozóan, a „*Kommunikációs mintázatok*” fejezet irányul. A harmadik, a situationshipen belüli típusok elkülönítését célzó kérdésre a „*Tapasztalatok, típusok és végkifejlet*” fejezet kíván válasszal szolgálni. A negyedik és egyben utolsó kutatási kérdésre pedig a „*Benne maradás és kilépés*” fejezet igyekszik választ találni.

IV. 1. Az emberekben kialakult kép

Hogy közelebb kerüljünk ahhoz milyen kép él jelenleg az emberek fejében a situationshipről, hogy milyen attitűddel viseltetnek irányába, három elemzési kategória és azok alkategóriái biztosították a megértéshez szükséges mátrixot: az általános vélemény, a definíció, asszociáció és az attitűd kategóriák.

IV. 1. 1. Általános vélemény

Az 1. szintű általános vélemény kategóriába bekódolt tartalmak elemzése és értelmezése mentén 7 nagyobb csoportosulást sikerült elkülöníteni – ezek, példákkal illusztrálva a 4. számú táblázatban olvashatóak.

Tartalmi/értelmezési csoport	Példa
„Közös mocsár”	„exploitative in nature”; „lapos kapcsolat”; „szexeltek, eldumáltak”; „getting your needs met by an acquaintance/friend”; „both parties can be using each other”
Egyoldalúság és aránytalanság	„someone is always more invested in one person than the other”; „only one person calls it a situationship, the other doesn’t call it anything”; „a woman who wanted a relationship with a guy who didn’t”; „the only people who use it are the ones being messed with”
Kártékony és nehéz	„hardest to get over”; „most toxic bs ever”; „they’re manipulative and ridiculous”; „personally like the term because it more clearly separates it from something that is healthy”
Új környezet, rossz szokások	„this modern dating world”; „I hate this generation of dating”; „concept concocted by immature idiots whose lives are spent on the internet”; „society has gone mad”
„Az elköteleződés réme”	„People are afraid of labels”; „vulnerability is hard and people don’t want to commit”; „no one wants to officially commit”; „to avoid actually being in a real relationship”
Bizonytalanság és kommunikációs problémák	„the uncertainty and lack of clarity”; „communication and clear expectations aren’t there”; „situationship is less clear”; „with the other person hiding their true intentions”
Ellenzés és értetlenség	„can’t make heads or tails of it”; „shouldn’t even be a thing”; „it needs to stop”; „whole concept has always confused me”

4. táblázat: Az általános vélemény kategóriába bekódolt tartalmak értelmezési egységek szerinti csoportbontása.

Forrás: Saját szerkesztés.

A *"közös mocsár"* csoport az olyan vélemények mentén formálódott, melyek a situationshipet inkább egy semleges, konszenzusos állapotnak tartották. A közösen kreált dinamika, a kényelem, az egyéni igények kielégítése, az egyhangúság és laposság, valamint a komoly felelősségek elkerülése mind ide sorolható.

Az *egyoldalúság és aránytalanság* csoportot azok a tartalmak alkotják, amik a situationshipben érintett feleket elkülönítik annak mentén, hogy a kifejezés használatát és az érzelmeket inkább az egyik félhez kötik. Vissza-visszatérő elem, hogy elszenvedőként és a kapcsolatot situationshipként értékelő félként inkább a nők kerülnek kiemelésre, míg a férfiak a helyzet haszonélvezőiként vannak feltüntetve.

A *kártékony és nehéz* csoport mint azt neve is mutatja, azon észrevételeket fogja át, ahol a situationship egy nehéz, keserves, a rossz különböző fokozatait megtestesítő fogalomként szerepel.

Az *új környezet, rossz szokások* csoport elemei a situationship jelenségén keresztül a jelenleg működő randikultúra és társkereső társadalom ellen megfogalmazott kritikai vélemények és észrevételek. Jellemző a modern kori párkeresés ekézése, valamint az internet és közösségi média okolása.

„Az *elköteleződés réme*” névre keresztelt csoportot azok a vélemények hozták létre, ahol egyértelműen előkerült az elköteleződés és a párkapcsolati címke témaköre. Szembetűnő az ezektől való – akár korábbi traumákból fakadó – félelem és idegenkedés kihangsúlyozása mint a situationshippek egyik mozgatórugója.

A *bizonytalanság és kommunikációs problémák* csoport tartalmi az őszinteség, átláthatóság és megfelelő kommunikáció vonalára illeszkednek. Ezek a vélemények úgy találják, hogy sem a valós szándékok és vágyak, sem a kapcsolat keretei nincsenek lefektetve, ezáltal átláthatatlanságot és bizonytalanságot generálva.

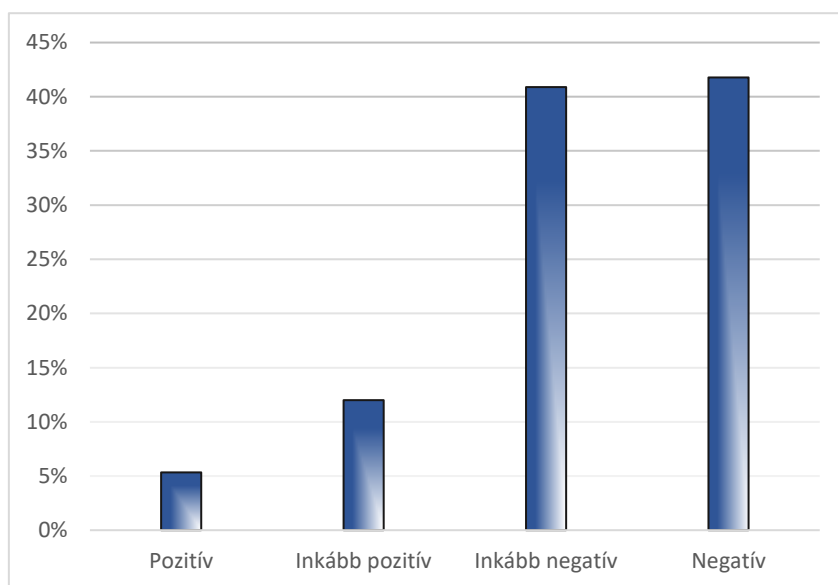
Az *ellenzés és értetlenség* csoport elemei a situationship fogalma és koncepciója köré épülnek, arra kívánnak reflektálni. Megjelenik a fogalom nem értése, elhelyezhetetlensége, valamint a „szótárból kivonás” igénye.

Iméntieken felül, az általános vélemények kódolási és elemzési kategória 2. szintjére lépve, potenciális előnyként kirajzolódott a hagyományos párkapcsolat pozitívnak ítélt, problémamentes vonásainak megélése. A társaság, az intimitás, a szórakozás és az érzelmi kötelék a párkapcsolat árnyoldalának tartott egyéb terhek nélkül (pl.: a jövő tervezése, az elvárások). Ezekkel szemben hátrányként jelent meg a kapcsolat jelleméből fakadó

bizonytalanság, valamint az olyan negatív vonatkozások mint az összezavarodottság, a félreértések és az invalidnak ítélt érzelmek (pl.: kérést követő büntudat, abból fakadóan, hogy hivatalosan nem felelősek egymásnak).

IV. 1. 2. Attitűd

A situationshippel szemben tanúsított attitűdök megállapításakor egy négyfokú, pozitívtól a negatívig terjedő skála mentén kerültek bekódolásra a tartalmak. Ennek során összesen n=225 elem került attitűdöt mutatóként rögzítésre, melyek túlnyomó része a skála negatív oldalára esett: 42%-uk negatív, 41%-uk inkább negatív attitűdöt mutatott. A skála másik oldalán az inkább pozitív viszonyulás aránya 12%-ot, a pozitív viszonyulását pedig 5%-ot ért el. A kapott eredmények megoszlását az 6. számú ábra szemlélteti.

6. ábra: A situationshippel szemben tanúsított attitűdök négyfokozatú skálán történő elhelyezése.
Forrás: Saját szerkesztés.

IV. 1. 3. Definíció, asszociáció

Az egyénileg alkotott és/vagy használt definíciók, illetve asszociációk vizsgálatának eredménye egyfelől összecseng a szakirodalmi áttekintés során ismertett definíciópróbálkozásokkal, másrészt pedig az általános véleményeket vizsgáló kategória eredményeivel. Utóbbi kapcsán korábban említésre is került az átfedések lehetősége. Mind a definíciókra, mind az asszociatív elemekre olvashatóak konkrét példák a 5. számú táblázatban.

Gyakorta előkerülő elemek voltak: az egyoldalúságra utalás, a barátság extrákkal jellegű kapcsolatokhoz hasonlítás (vagy azokkal történő teljes azonosítás), a köztes/átmeneti állapotként történő bemutatás, a kapcsolati címke hiányának említése, az elköteleződéstől való

félelem és a bizonytalanság hozzákapszolása, a „majd kiderül” mentalitás hozzákapszolása, az időpocsékolásként való azonosítás, a bonyolult jelző ráillesztése, illetve a negatív asszociációk (pl.: „a romantikus pusztulás gonosz teremtménye”). Voltaképpen ezekből eredt, hogy inkább ítélték invalid, mintsem valid kapcsolati státusznak.

Definíciók	Asszociációk
„A romantic or sexual relationship that is undefined and noncommittal.”	„one sided relationship”
„Situationship is essentially the same thing as a relationship, just without the label.”	„bff premium”
„Situationships refer to ambiguous romantic relationships without clear commitment.”	„I’ll have you for now as a placeholder until I find someone better.”
„It’s complicated”, used by us millennials recently got a Gen Z upgrade.”	„delusionship”
„Situationship is like the in-between stage.”	„Time waster.”

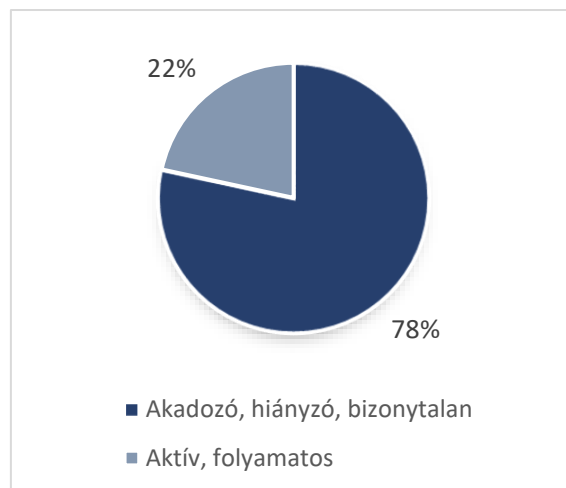
5. táblázat: Situationshipkel kapcsolatos definíciók és asszociációk.

Forrás: Saját szerkesztés.

IV. 2. Kommunikációs mintázatok

A situationshippekre jellemző általános kommunikációs mintázatok vizsgálatánál úgy vélem részlegesen beigazolódott az arra vonatkozó kezdeti félelem, hogy az emberek kisebb részére jellemző az, hogy hosszasan és részletesen számolna be egyes, a vizsgálat tárgyát képező aspektusokról.

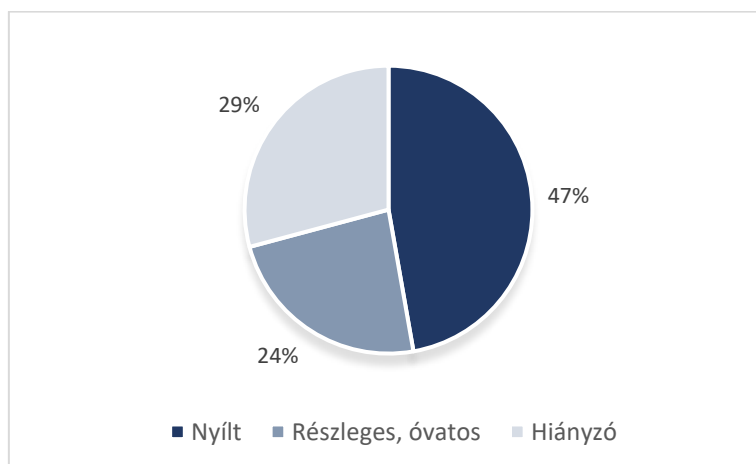
Az általános, 1. szintű kommunikációs kategóriába behúzott elemekből alapvetően 2 nagy, egymással ellentétben álló mintázat rajzolódott ki. A nagyobb, 2/3-os többséget jelentő csoport az akadozó, hiányzó és bizonytalan kommunikációs komponenseket fogja össze. Vele szemben található az a kisebb, de nem figyelmen kívül hagyható csoport, ahol aktív, folyamatos kommunikáció áll fent a felek között.

7. ábra: Az 1. szintű kommunikációs kategóriába tartozó elemekből kirajzolódó duális mintázat, n=74.
Forrás: Saját szerkesztés.

A direkt és a finom kötődést vizsgáló 2. szintű kategória esetében árulkodó lehet, hogy kimondottan kevés elem került bekódolásra a direkt kötődést jelző kommunikációs komponensek közé – a bekerültek között van, ahol kifejezésre került, hogy több időt szeretnének egymással tölteni, illetve olyan is, ahol előjött a párkapcsolattá nyilvánítás. A finom kötődésre fókuszáló kategória apróbb, tényleg a személynek szóló és arra vonatkozó komponenseket összesít – az odafigyelést sugárzó folyamatos kontaktálás, a másinak célzott bókok, valamint a másik iránt tanúsított kedvelés és szeretet verbális kifejezése.

A kapcsolat jellegére és a label-re vonatkozóan a nyílt kommunikációt jelölő kategória bizonyult a legtöbb elemet mutatónak, míg a részlegesbe került a legkevesebb elem (lásd: 8. számú ábra). A legtöbb esetben tehát, még ha finoman is, de előkerült az érintettek között a kapcsolati címke kérdése és kifejezésre került azon szándék, hogy valamelyikük komoly kapcsolatot szeretne/nem szeretne elköteleződni.

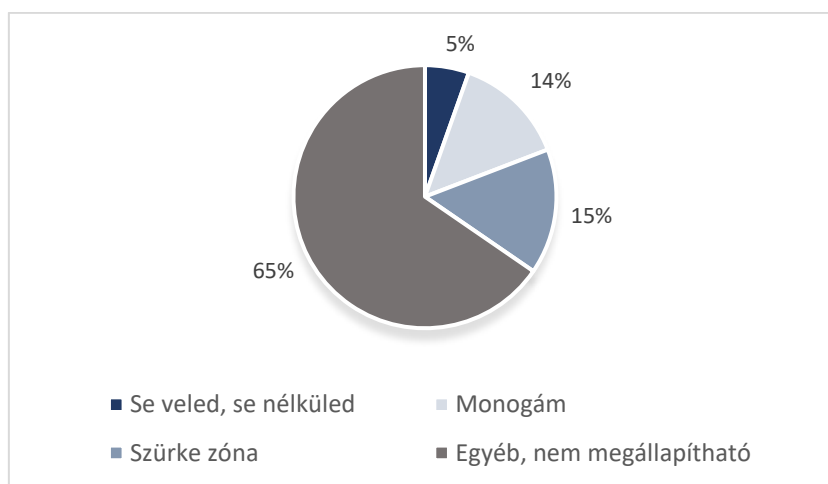

8. ábra: A kapcsolat jellegére, label-re vonatkozó kommunikációs mintázatok megoszlása, n=72.
Forrás: Saját szerkesztés.

A feltárt kommunikációs komponensek bemutatását zárva utolsóként maradt a nonverbalitás kérdéskörének rövid áttekintése. A kapott eredmények között legnagyobb számban a szexualitás került elő, majd körülbelül ugyanilyen arányban a közös időtöltés (programok, nyaralás, családlátogatás), illetve annak kiemelése, hogy párként viselkednek, amit a környezetük is érzékel.

IV. 3. Tapasztalatok, típusok és végkifejlet

A situationshipeken belül elkülöníthető típusok vizsgálata során a Gibson (2020) nyomán kialakított tipizálásra irányuló kategória eredményei a 9. ábrán látható módon alakultak. Összesen $n=240$ tartalom esetében sikerült egyértelműen megállapítani, hogy az situationship-érintettre vonatkozik. Ezen situationshipek típusba sorolását követően a legtöbb elem (65%) az egyéb, nem megállapítható kategóriába került. Ezt követi szinte egymáshoz teljesen azonos arányban a szürke zóna és a monogám típus, végül pedig a se veled, se nélküled zárta az összesítést.

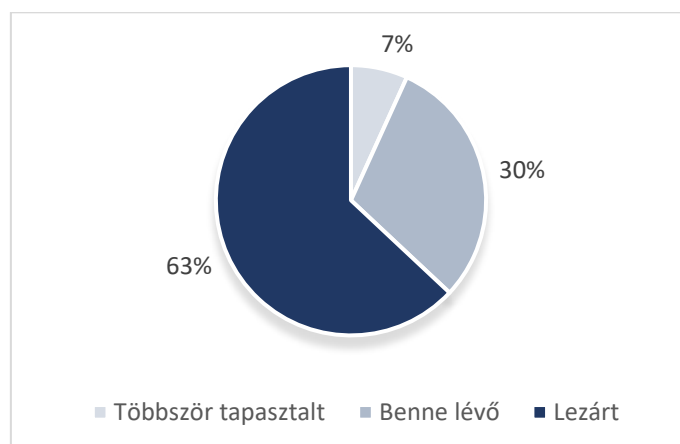
9. ábra: A situationshipek típusok szerinti megoszlása, $n=240$.

Forrás: Saját szerkesztés.

A rögzítésre kerülő situationshipek esetében 72%-ukhoz végkifejletet is lehetett kapcsolni. Így megállapíthatóvá vált, hogy a már végkifejlettel rendelkező situationshipek az esetek 90%-ban negatívan zárultak – azaz annak érintettjei egymástól elszakadtak, egymással minden romantikus kapcsolatot megszüntetve.

Az egyéni tapasztalatok felméréséhez kialakított kategóriákon belülre összesen $n=265$ elem került bekódolásra, melyek közül 18 esetben bizonyult beazonosíthatónak a többszörös érintettség. Annak magyarázata, hogy mégis miért tapasztalható 25 elemes eltérés az előző situationshipeket összesítő kódoláshoz képest az, hogy bizonyos kommentek esetében

előfordult, hogy az érintett többször tapasztaltként rendelkezett mondjuk egy korábbi monogám, illetve egy nem ismert típusú situationshippel is, és így tovább. Ilyen esetekben értelemszerűen minden releváns kategóriába szükséges volt őket bekódolni. A 10. számú ábrán látható arányok ettől függetlenül szemléletesek – az érintettség legtöbb esetben lezárt situationshippekre vonatkozóan jelent meg a tartalomelemzés során, de az aktívan benne lévő tapasztalati arány is magas. Illetve, látható a többször tapasztaltak alacsony jelenléte.

10. ábra: A situationshippel kapcsolatos személyes tapasztalatok megoszlása.
Forrás: Saját szerkesztés.

A személyes tapasztalatok főkategória alá bekerült, társított érzelmeket összesítő kategória leginkább az attitűdöket vizsgáló kategóriához hasonlítható, ugyanis hasonlóan negatív irányba tolódtak el az oda bekódolt elemek. A sírás, a fájdalom (és annak különböző szintjei), a szomorúság, az összezavarodottság, a kilátástalanság, valamint a teljes érzelmi pusztulás és összetört szívek mind olyan elemek, amik uralják a kategóriát.

IV. 4. Benne maradás és kilépés

A főbb, benne maradást és kilépést szolgáló miértek feltárására, az ok-okozati összefüggések megismerésére vonatkozott külön-külön egy 1. szintű elemzési kategória. Ahogy azt a 6. számú táblázat mutatja, a vizsgálat során mind a két kategórián belül három-három csoport különült el a tartalmakon belül.

Benne maradás oka	
Tartalmi/értelmezési csoport	Példák
Érzelmek	„I love him so much.”; „With him was the most romantic experience of my life.”; „Great connection and chemistry.”
Ideák, lehetőségek	„Some part of me wanted it to work.”; „I was being too hopeful.”; „Might end up the fun couple.”

Kényelem, szükségletek	„I have needs.”; „Rather the devil you know...”; „Comfortable, allowed me the benefits of sex and some relationship aspects.”
Kilépés oka	
Tartalmi/értelmezési csoport	Példák
Ézelmi túlterheltség, mentális kifáradás	„Was like hell everyday.”; „I realized I was just hurting myself.”; „I deserve better.”
Elköteleződés hiánya	„He didn't want the label.”; „He didn't even know what he wanted.”; „He couldn't commit.
Új partner, ghosting	„She decided to end our connection.”; „He ended up ghosting me.”; „He posted his girlfriend making it official that she's gonna be his forever.”

6. táblázat: A situationshipben történő maradást, valamint az abból történő kilépést szolgáló okok.

Forrás: Saját szerkesztés.

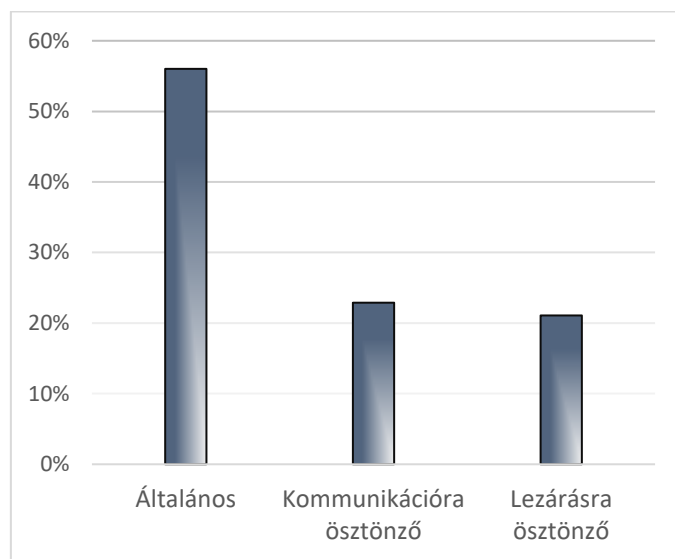
Az érintettek situationshipből való kilépését gátló tényezőként megjelentek a másik fél iránt táplált érzelmek – a szerelem, a törődésvágy, a vonzalom, valamint annak a gondolata, hogy soha többé nem találhatnak az adott személyhez még csak hasonlót sem. Ez kiegészült az ideákkal és vélt lehetőségekkel – azaz jellemző azon reményteljes gondolat felbukkanása, hogy egy napon a helyzet majd változik, hogy a másik fél majd meggondolja magát, hogy nagyon jó páros lennének együtt és a többi. Illetve a kényelem és a szükségletek kielégítése is megjelent mint a maradás mellett szóló érv – komfortzónaként, megszokottá vált állapotként említik.

Ezután a kilépést előidéző tényezők vizsgálatakor létrejött az érzelmi túlterheltségre utaló tényezők csoportja, ahol a kódolt elemek arra vonatkoznak, hogy az érintett már nem bírta tovább, elege volt, úgy érezte jobbat érdemel. Az elköteleződés hiányát kiemelő csoport azokat a helyzeteket gyűjtötte, ahol az érintettek azért léptek ki a helyzetből, mert a partnerükkel ellentétben elköteleződésre, hivatalosnak mondott státuszra vágytak volna. Végül pedig az utolsó csoport, ahová azok az elemek kerültek, ahol az egyik érintett elhagyásra került – vagy azért, mert a másik érintett talált mást, vagy pedig ismeretlen okból csak felszívódott (ghosting).

IV. 5. Tanácsok és javaslatok

Utolsóként maradt a situationshippel kapcsolatos tanácsok, hasznos észrevételek és javaslatok körének rövid ismertetése. Itt összesen n=166 elem került bekódolásra, melynek nagy része (56%) csak általánosabb észrevételeket, nyugtató és megerősítő sorokat, valamint óva intést tartalmazott – például, hogy majd jön valaki jobb, hogy nyugodtan lehet sírni a situationship miatt, vagy, hogy a szenvedő fél helyezze előtérbe a saját mentális egészségét. A maradék

viszont nagyjából fele-fele arányban megoszlott az érintett felek közti minőségi kommunikációra ösztönzés és a kapcsolat lezárására történő biztatás között. (Lásd: 11. ábra.)

11. ábra: A situationshippel kapcsolatos tanácsok, hasznos észrevételek és javaslatok megoszlása.
Forrás: Saját szerkesztés.

V. Az eredmények értékelése

Az emberek fejében a situationshipre vonatkozóan eddig kialakult képről, illetve a hozzá fűződő viszonyukról egyaránt elmondható, hogy túlnyomóan negatív jegyeket hordoz, nem feltétlenül tartják azt egy egészséges állapotnak. Ezt igazolja az a mintázat is, ahol egyértelműen látszik, hogy valóban létezik egyfajta aránytalanság és sok esetben az egyik fél érzelmileg sokkal rosszabbul éli meg a kapcsolatot, mint a másik, aki kényelmesen elvan a kialakult helyzetben. Természetesen akadnak olyanok is, akik pozitívan kötődnek a situationshiphez, vagy azért, mert ők állnak a kettős dinamikában a kényelmesen ellevő oldalon, vagy pedig azért, mert a másik érintettel konszenzusosan, életvitelükből és vágyaikból adódóan elégedettek az állapottal. Illetve a teljes képhez hozzátartozik, hogy az emberek a kommunikáció minőségének elmaradását is gyakran hozzákapcsolják a jelenséghez, ezért úgy vélem, hogy a situationshipek jelentős részének kialakulásában – az egyébként releváns lelki tényezők mellett – a kommunikációs bizonytalanságok és elmaradások erősen közrejátszanak.

És, ha már kommunikáció, akkor az ahhoz kapcsolódó általános mintázatok feltárásából szintén az látszik, hogy az akadozó, hiányzó és bizonytalan verbális kommunikáció jelenléte az erősebb, míg nonverbális oldalról jelennek meg olyan elemek, melyek stabilitást és elköteleződést, azaz mondhatni bizonyosságot sugároznak (pl.: a közös programok, melyek esetén szánt szándékkal energiát fektetnek abba, hogy a másik

társaságát élvezhessék). Ez a kommunikációs tengely magyarázhatja a számtalan esetben megjelenő összezavarodottság és bizonytalanság érzését. Illetve magyarázhatja azt is, hogy egyesek szerint a fogalomnak nem kellene léteznie, hiszen a külvilág számos esetben az érintettek nonverbalitása alapján kettő, egy párként viselkedő embert azonosít.

A kapcsolat jellegére és a kapcsolati címkére vonatkozó eredmények közül, bár a nyílt kommunikáció végzett úgymond az első helyen a maga 47%-ával, azonban felhívnám a figyelmet, hogy az esetek több, mint felére érvényes, hogy a kommunikáció szerepe visszamaradottabb, esetleg teljesen elmaradott. Ezáltal a kapcsolat jellegére vonatkozóan szintén azt mutatja a képlet, hogy kommunikációs bizonytalanságok és elmaradások jellemzőek inkább, összeesengve az általános mintázatokkal.

Típusok tekintetében alapjaiban véve helytállónak érzem a Gibson (2020) által kialakított lehetőségeket, illetve egyértek azzal a megállapításával is, hogy ezek között nincsen minden esetben éles határ, arról nem is beszélve, hogy egy situationship is változhat, történhet típusváltás. Azonban az egyéb kategória megfigyelését és szélesebb körben lefolytatott tájékozódást követően én bevezetnék egy szintezett tipizálást, mely során felsőbb szinten aszerint történik a situationshippek típusba sorolása, hogy azok milyen mértékben materializálódnak, azaz, hogy mennyire zajlanak a valóságban, fizikális, személyes ismeretség mentén. Ennek azért érzem szükségét, mert a mediatisált környezetben már személyes találkozás nélkül is lehetőség van ún. online (pár)kapcsolatok kialakítására. Ezt szemlélteti a *Kamureg*, valamint a *Három hónap jegyesség* című dokumentumsorozat is, ahol ily módon formálódtak párok. Illetve a kutatás során létrehozott egyéb kategóriában is volt olyan tartalom, ahol a kommentelő úgy nyilatkozott, hogy szerinte ő egy online situationshipben él. A valós–online elkülönítést követően mind a két csoporton belül megmarad a monogám, a szürke zónás, valamint a se veled, se nélküled típus, azonban negyedikként kialakításra kerül az ún. nyílt vagy nyitott típus. A szintezett tipizálás részletes bemutatását a 7. táblázat tartalmazza.

Ezzel egyidejűleg pedig azonnal visszacsatolnék a dolgozat elején ismertetett nem monogám kapcsolati státuszokat felsorakoztató térképre, mely kapcsán itt megválaszolható a situationship leghagyása. Egyfelől a térkép aktualizálásának elmaradása, másfelől pedig a situationshippek kutatásának kezdetlegessége és jellemrajzuk bonyolultsága szolgál válaszul arra, hogy miért nem jelennek meg a képletben.

Online situationshippek: az érintettek kapcsolatának színterét az esetek teljes, vagy erősen túlnyomó részében az online tér által kínált lehetőségek biztosítják.	
Monogám	Az érintettek között tisztázásra kerül, hogy kizárólag egymással, monogám keretek között folytatják kapcsolatukat, még akkor is, ha fizikálisan egyébként nem érintkeznek egymással. Nincs harmadik fél.
Se veled, se nélküled	Az érintettek és kapcsolatukra jellemző a szakadozottság, periodikusság. Hol kapcsolatban állnak egymással, hol nem, ezen periódusok változó számú ismétlődésével.
Szürke zónás	Az érintettek nem tudják hogyan álljanak egymáshoz, itt a legkevésbé tiszták a határok. Ez egy köztes, bizonytalan állapot, „játékszabályok nélkül.
Nyitott	Az érintettek tisztában vannak kettejük kapcsolódásának aspektusaival, nyíltan letisztázzák egymással, hogy kapcsolatuk nem monogám, harmadik felek feltűnhetnek.
Valós situationshippek: az érintettek kapcsolatának alapját az esetek teljes, vagy erősen túlnyomó részében a való élet, valamint a személyes és fizikális keretek biztosítják.	
Monogám	Az érintettek között tisztázásra kerül, hogy kizárólag egymással, monogám keretek között folytatják kapcsolatukat. Nincs harmadik fél.
Se veled, se nélküled	Az érintettek és kapcsolatukra jellemző a szakadozottság, periodikusság. Hol kapcsolatban állnak egymással, hol nem, ezen periódusok változó számú ismétlődésével.
Szürke zónás	Az érintettek nem tudják hogyan álljanak egymáshoz, itt a legkevésbé tiszták a határok. Ez egy köztes, bizonytalan állapot, „játékszabályok nélkül.
Nyitott	Az érintettek tisztában vannak kettejük kapcsolódásának aspektusaival, nyíltan letisztázzák egymással, hogy kapcsolatuk nem monogám, harmadik felek feltűnhetnek.

7. táblázat: A situationshippek színterét tipizálása.

Forrás: Saját szerkesztés.

Illetve, a típusokra rácsatlakozva szóba hoznám, hogy a situationshippekbe történő belépés és kilépés kapcsán is el lehet különíteni mintázatokat, melyek bár felsejlettek kutatásom folyamán, azonban dolgozatomnak ezeket vizsgálni nem célja. Mindösszesen annyit érzek említésre érdemesnek, hogy míg Gibson (2020) a barátság extrákból, valamint az alkalmi kapcsolatból kialakult situationshippek tudta megkülönböztetni interjúbeszélgetései nyomán, úgy nálam észrevehetően megjelent – mind a tartalomelemzés, mind az egyik interjú esetében – a párkapcsolatból kialakult situationship.

Végül pedig a benne maradási és kilépési okokat áttekintve az érzelmek dominanciájának érvényesülése, ami meghatározó. A kilépés pedig jellemzően azon a szinten következik be, amikor az érintettek egyéni érzelmei olyan irányban változnak meg, hogy a kapcsolatot már

nagyobb részben élük meg kínként, teherként, mintsem örömforrásként. Valamint, amikor félreérthetetlenül kimondásra kerül, hogy az elköteleződés nem fog bekövetkezni, annak ellenére, hogy az egyik fél reményei és ideái végig e köré csoportosultak – az ideák és idealizáció kapcsán egyébként LeFebvre és Carmack (2020) megállapította, hogy az csak növeli az érintettek sérülési esélyeit. Továbbá a kényelmi faktorok léte, valamint az „amíg nem jön jobb” észrevételek valóságalapja is részleges megerősítésre került azáltal, hogy feltűnt az új partner belépése mint kilépési ok.

V. 1. Az interjúk mint az értelmezési keret kiegészítői

Az általam készített interjúbeszélgetések során kettő teljesen más jellegű situationship-történet rajzolódott ki. Nemcsak a kapcsolatok alakulásának módja, hanem az érintettek alapvető mentalitása, valamint világnézete is teljesen eltért. De természetesen közös vonások is akadtak.

Mind a két alany esetében tudni kell, hogy más-más nemzetiségű a situationship másik oldali érintettje. Az 1-es számú interjúalannyal folytatott beszélgetés során elő is került a romantikus kapcsolatokhoz fűződő eltérő kulturális viszonyulás kérdése. A 2-es számú interjúalany esetében viszont ez egyáltalán nem bizonyult befolyásoló tényezőnek.

Az 1-es számú interjú során folyamatos, mindenre kiterjedő és nyílt kommunikáció jelent meg, mely egy mély kapcsolatot fog át. A felek között tudott az, hogy a hagyományos párkapcsolattal és párkapcsolati címkével szemben fenntartásokkal rendelkeznek. Ehhez kapcsolhatóan elhangzott az is, hogy a situationshipet tulajdonképpen fel lehet fogni úgy mint egy olyan párkapcsolat, mely neki jó, mely az egyéni igényeire illeszkedik. Azonban a kezdeti időszakban itt sem volt egyértelmű a helyzet, voltak kommunikációs hiányok és ebből fakadóan nehéz időszakok, melyek akkor tapasztalati úton kerültek megoldásra. És azóta, bár sokat nyitottak egymás felé, valamint egyértelműen mutatja a verbalitásuk és nonverbalitásuk is köztük lévő kapcsolódást, a komolyabb jelentést hordozónak tartott szeretlek szót mégsem használják. Az egész leírás alapján pedig jelenleg egy valós, monogám situationshipben élnek, ami a kíváncsiság és közös egyeztetés mentén a jövőben akár nyílttá is válhat.

A 2-es számú interjú esete volt az, ahol egy második próbálkozást megelőző párkapcsolat után kerültek vissza egymás mellé a felek mint situationship érintettek. Esetükben is egy folyamatos, mindenre kiterjedő, nyílt, a szeretlek szót kerülő kommunikációs mintázat rajzolódott ki, pluszban hozzátéve a toxikusság közös beismerését. Abban viszont jelentősen eltér az 1-es számú kapcsolattól, hogy itt az interjúalany kifejezte, hogy ő nyitott lenne egy harmadik próbálkozásra, azaz újból párkapcsolati címkét tenni a kapcsolatukra. Az alany saját

nonverbális jeleit is ennek megfelelően próbálja igazítani, hogy a másik féllel éreztesse az mennyire jól járna vele. Viszont nem elhanyagolható tény, hogy közben ő nézelődik és nyitott arra, hogy találjon valaki számára megfelelőt. Addig viszont, vagy ameddig a másik fél meg nem gondolja magát, a kényelem mégis azon legfőbb tényező, ami a kapcsolatban tartja. Típusát tekintve ők is egy valós és alapvetően monogám situationshipben élnek. Letisztázásra került, hogy nem létesítenek szexuális kapcsolatot másokkal, míg köztük jól működik.

Az interjúk tehát összefüggést mutatnak számos, a tartalomelemzés során megjelent szemponttal. Ilyenek például a verbális kommunikációs akadozások, a romantikus kötődést mutató nonverbális jegyek, a hagyományos értelemben vett párkapcsolati jellegtől és címkétől való ódzkodás, vagy akár a kényelem és a saját igények kielégíthetősége.

VI. Összegzés

Tagadhatatlan tény, hogy emberi kapcsolatainkat, azon belül is romantikus kapcsolatainkat teljesen átalakította az online tér és az online lehetőségek megjelenése. A változás hatása pedig generációról generációra mélyülhet, azáltal, hogy a fiatalabbak már bennszülöttei az új környezetnek. Annak az új környezetnek, ahol az internet segítségével ismerkedni az egyik legtermészetesebb dolog. És annak az új környezetnek, ahol egyéni preferenciák mentén, minimalizált energiabefektetéssel lehet felvenni a kapcsolatot potenciális kiszemelték hosszú sorával.

A digitális párkeresés önnön körülményeiből és folyamatából adódóan határozza meg a társas kapcsolatok kialakításához való általános attitűdöt és az elvárásokat. A specializált beállításokkal és a végtelennek tűnő opciók felkínálásával párhuzamosan következhetett be a kapcsolati státuszok diverzifikációja, valamint az ún. situationshipek megjelenése is. E köztesnek tartott státusz vizsgálata méltán jelképezi és hozza felszínre mindazon problémákat, melyekkel a ma társadalmának kell megküzdenie a társkeresés során, így zárásképpen kiemelem a dolgozat situationship jelenségével kapcsolatos kutatási eredményeit.

Milyen kép él az emberek fejében a situationshipre vonatkozóan, hogyan viszonyulnak hozzá? A 7 véleménycsoport, az attitűdskála, valamint a definíciós és asszociációs elemek eredményei azt mutatták, hogy az emberek nem tekintik pozitív jelenségnek, annál inkább egy kártékony és nehéz, nem megfelelő kommunikáción alapuló, sok esetben egyoldalú helyzetnek, ahol az elköteleződési problémák gyakori elemek. Továbbá kisebb részben ugyan, de voltak akik egy közös „megalkuvott” állapotként azonosították. A legradikálisabb és ezáltal legnegatívabb asszociációk pedig a világ (egyik) legrosszabb, ördögtől való jelenségének titulálták. A negatív

képpel összefüggésbe állítható, hogy kevés esetben következett be az érintett(ek) által vágyott végkifejlet, a párkapcsolatra lépés és elköteleződés.

Milyen kommunikációs mintázatok figyelhetők meg általános jellemzőként a situationshipekre vonatkozóan? Az általános véleményeket alátámasztva beigazolódott, hogy az esetek túlnyomó többségében valóban akadozó, részleges és hiányos verbális kommunikáció van jelen, egy ennek egyébként ellentmondó nonverbalitással. Árulkodó volt az is, hogy a direkt kötődést jelző komponensek száma alacsony maradt, illetve, hogy a legtöbb esetben csak óvatosan, vagy még úgysem került szóba a kapcsolat jellege.

Milyen típusok különíthetők el a situationshipekben belül? Itt Gibson (2020) hármas tipizálása relevánsnak bizonyult, valóban elválnak monogám, se veled, se nélküled és szürke zónás csoportokra a situationshipek. Azonban az egyéb/nem megállapítható kategóriába besorolt elemek alapján a tipizálás bővíthetővé és színtette vált. A felső szinten online és valós (offline) situationshipekről van szó, majd ezeken belül monogám, se veled, se nélküled, szürke zónás és nyitott típusokról.

Mik a főbb, benne maradáshoz vagy kilépést szolgáló okok? Az okok közül mindkét esetben az érzelmek bizonyultak a legerősebbnek. Az érintettek legtöbb esetben a másik fél iránti kötődésük, szeretetük, valamint a kialakított idealizált kép és vágyott végkifejlet miatt maradtak a situationshipben. Azonban egy bizonyos fokú érzelmi túltelítettséget, besokallást és az elköteleződés soha be nem következésének egyértelművé válását követően jellemzően a kilépés mellett döntöttek.

A jövőbeli situationshipekkel és kapcsolati változásokkal foglalkozó kutatások során érdemes lehetne megvizsgálni a nemek közti különbségeket, valamint a generációk szerinti eltéréseket. Szélesítené a tudásunkat a témában és feltételezhetően hasznos tanulságokkal szolgálna, ha látnánk, hogy mennyiben és melyik oldalon (az egyoldalúságot és aránytalanságot hangsúlyozó véleményekre rácsatlakozva) érintettek a situationshipben a nemek.

Zárszóként pedig Eric Berne (1964) szavaival élnek: „... *akármilyen legyen is a társas érintkezés, biológiailag mindenképpen előnyösebb, mint ha nincs érintkezés.*”

Irodalomjegyzék

1992. évi LXIII. törvény

Alberti, F. B. (2018). This “Modern Epidemic”: Loneliness as an Emotion Cluster and a Neglected Subject in the History of Emotions. *Emotion Review*, 10(3), 242-254.
doi:<https://doi.org/10.1177/1754073918768876>

Battle, M. (2023). *Situationships Are the Future of Dating. That’s Not a Bad Thing*. TIME.
<https://time.com/6263743/situationships-dating-benefits/>

Bauman, Z. (2003). *Liquid Love. On the Frailty of Human Bonds*. Polity Press.

Berge, V. (2019). Mediatizált szerelem. A Tinder fenomenológiája. *replika*, 113, 63-87.
<https://doi.org/10.32564/113.5>

Berne, E. (1964). *Games People Play. The Psychology of human Relationships*. Andre Deutch Ltd.

Bologna, C. (2019). *What Exactly Is A 'Situationship'? Relationship experts say this dating dynamic has pros and cons*. HuffPost. https://www.huffpost.com/entry/situationship-trend-dating_l_5d265138e4b0cfb596001860

Cambridge Dictionary. (n.d.). *Meaning of situationship in English*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/situationship>

Clatterbuck, L., Nean-Marzella, C. & Ward, N. (2021). *Communication of Jealousy in Romantic Relationships via Social Media Networks*. University of San Francisco.

Csontos, K. (2023). *Situationship, soft launch, ick – ha nem ismered ezeket a kifejezéseket, túl öreg vagy a modern randizáshoz*. 24.hu. <https://24.hu/élet-stilus/2023/03/21/randizas-z-generacio-kifejezesek-situationship-soft-launch-ick-tiktok/>

- Dictionary.com. (2023). *Slang Dictionary. Situationship*.
<https://www.dictionary.com/e/slang/situationship/>
- Gibson, T. (2020). *Attachment Theory. A Guide to Strengthening th Relationships in Your Life*. Rockridge Press.
- Gibson, T. J. (2020). *If You Want the Milk, Buy the Cow: A Study of Young Black Women's Experiences in Situationships*. The University of Memphis.
<https://digitalcommons.memphis.edu/etd/2112>
- Golla, D. D. (2023). Portmanteau of Selected Generational Neologisms to the Second Language Acquisition. *Iconic Research And Engineering Journals*, 6(10), 68-76.
- Gombos, J., & Veszelszki, Á. (2018). Online szívügyek. A nők-énreprezentációja a Tinderen. *Filológia.hu*, 9(1-2), 4-38.
- Hegedűs, E. (2023). *Rengeteg kapcsolat között mégis végtelenül magányos fiatalok. A párkeresés és a Z generáció*. WMN. <https://wmn.hu/wmn-life/59910-rengeteg-kapcsolat-kozott-megis-vegtelenul-maganyos-fiatalok-a-parkereses-es-a-z-generacio>
- Kofrán, E. (2021). *Jobb, ha tudod, így randizik az a generáció, amely a mobiljával nőtt fel*. Dívány. <https://divany.hu/szuloseg/jobb-ha-tudod-igy-randizik-az-a-generacio-amely-a-mobiljaval-nott-fel/>
- Langlais, M. R., Podberesky, A., Toohey, L. & Lee, C. T. (2024). Defining and Describing Situationships: An Exploratory Investigation. *Sexuality & Culture*.
<https://doi.org/10.1007/s12119-024-10210-6>
- LeFebvre, L. E. & Carmack, H. J. (2020). Catching feelings: Exploring commitment (un)readiness in emerging adulthood. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(1), 143-162. <https://doi.org/10.1177/02654075198574>

- Martín, P. (2023). *Relaciones "casi algo": qué son y por qué duele tanto superarlas*. EL ESPAÑOL. https://www.elespanol.com/vivir/relaciones/20230530/relaciones-duele-superarlas/767173329_0.html
- Miller, A. M., Blumberg, P. O. & Mejia, N. (2023). *11 Signs You're In A 'Situationship' And How To Handle It Like A Pro, Per Relationship Experts*. Women's Health. <https://www.womenshealthmag.com/relationships/a27478820/situationship/>
- Nguyen, J. (2023). *18 Signs You're In A "Situationship" + What That Really Means*. mindbodygreen. <https://www.mindbodygreen.com/articles/situationship>
- Oxford Learner's Dictionaries. (n.d.). *Definition of situationship noun*. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/situationship?q=situationship>
- Real Research Media. (2023). *Over 43% View Situationships as Gen Z's Pragmatism*. <https://realresearcher.com/media/over-43-percent-view-situationships-as-gen-zs-pragmatism/>
- Rosenfeld, M. (2018). Are Tinder and Dating Apps Changing Dating and Mating in the USA? In J. Van Hook, S. M. McHale & V. King (Eds.), *National Symposium on Family Issues. Families and Technology* (pp. 103-116.). Springer Nature Switzerland AG. https://doi.org/10.1007/978-3-319-95540-7_6
- Rudder, C. (2014). *Dataclysm: Who We Are (When We Think No One's Looking)*. Crown Publishers.
- Sallai, K. (2018). *Nulla kötődés, nulla érzelem, csak kaland kaland hátán – avagy az új generációk és a szerelem kapcsolata*. VOUS. <https://vous.hu/20180125-kapcsolat-szerelem-21szazad-generacio-parkereses-problema/>

- Schwartz, P. & Velotta, N. (2018). Online Dating: Changing Intimacy One Swipe at a Time? In J. Van Hook, S. M. McHale, & V. King (Eds.), *National Symposium on Family Issues. Families and Technology*. (pp. 57-84.). Springer Nature Switzerland AG. https://doi.org/10.1007/978-3-319-95540-7_4
- Shah, K. (2024). *Half of 18 to 34 aged Americans have been in a 'situationship'*. YouGov. <https://business.yougov.com/content/48492-half-of-18-to-34-aged-americans-have-been-in-a-situationship>
- Tinder Newsroom. (2022). TINDER'S YEAR IN SWIPE™. Situationships, Shared Values and Social Issues Were the Top Green Flags for a New Generation of Daters That Are Done Wasting Their Time. <https://www.tinderpressroom.com/2022-11-28-TINDERS-YEAR-IN-SWIPE-TM>
- Trilokekar, R. (2023). *The greyness of love in situationships*. The Telegraph. <https://www.telegraphindia.com/my-kolkata/lifestyle/the-greyness-of-love-in-situationships/cid/1952467>
- Tudatos Párkapcsolat. (é.n). *Generációs következmények a párkapcsolatban*. <https://tudatosparkapcsolat.hu/generacios-kovetkezhmenyek-parkapcsolatban/>
- Van Epp, J. (2023). *Situationships: Stuck in Transition, Part 1*. Institute for Family Studies. <https://ifstudies.org/blog/situationships-stuck-in-transition-part-1>
- Vázquez, K. (2024). *¿Un casi algo? Esto es una 'situationship', nuevo término que escandaliza a 'románticos empedernidos'*. MILENIO. <https://www.milenio.com/virales/que-es-una-situationship-termino-que-atormenta-a-romanticos>
- Veaux, F. (2017). *An update to the Map of Non-Monogamy*. Franklin Veaux's Journal. <https://blog.franklinveaux.com/2017/12/an-update-to-the-map-of-non-monogamy/>

YPulse. (2023). *How Many Gen Z and Millennials Have Really Been in a Situationship*.

<https://www.ypulse.com/article/2023/02/01/how-many-gen-z-and-millennials-have-really-been-in-a-situationship/>

Zhong, L. & Huang, V. (2024). For imagination or disillusionment? The social compensation and social enhancement effects on dating anxiety for online daters who fear being single.

Computers in Human Behavior. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2024.108251>

Mellékletek

A) Kódolók közti megbízhatóság ellenőrzése

Az alábbi táblázatrészlet a társ kódolói megbízhatóság vizsgálatának eredményét, a Cohen-féle kappa értékét mutatja.

	File Folder	File Size	Kappa	Agreement (%)	A and B (%)	Not A and Not B (%)	Disagreement (%)	A and Not B (%)	B and Not A (%)
⇒	Files	1899 chars	0,9893	99,84	7,95	91,89	0,16	0,16	0
⇒	Files	1633 chars	0,9956	99,82	29,94	69,87	0,18	0,18	0
⇒	Files	27725 chars	0,8712	94,75	25,82	68,93	5,25	1,28	3,96
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	0,987	99,92	3,12	96,8	0,08	0,05	0,03
⇒	Files	1899 chars	0,7532	96,47	5,95	90,52	3,53	3,48	0,05
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1899 chars	0,8145	91,26	58,24	33,02	8,74	8,27	0,47
⇒	Files	1633 chars	0,9972	99,88	32,39	67,48	0,12	0	0,12
⇒	Files	27725 chars	0,9147	98,05	85,89	12,16	1,95	0,97	0,98
⇒	Files	1899 chars	1	100	31,54	68,46	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	0,7972	90,32	56,89	33,44	9,68	9,68	0
⇒	Files	27725 chars	0,8974	99,24	3,46	95,78	0,76	0,06	0,69
⇒	Files	1633 chars	0	91,18	0	91,18	8,82	8,82	0
⇒	Files	1633 chars	0,9827	99,94	1,78	98,16	0,06	0	0,06
⇒	Files	1899 chars	0,9037	99,79	1	98,79	0,21	0	0,21
⇒	Files	27725 chars	0,891	99,63	1,55	98,08	0,37	0	0,37
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	1	100	1,56	98,44	0	0	0
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	0	78,63	0	78,63	21,37	21,37	0
⇒	Files	27725 chars	0,654	94,83	5,53	89,3	5,17	3,44	1,72
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1899 chars	0,4902	90,1	5,63	84,47	9,9	0	9,9
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	0,5302	99,38	0,35	99,03	0,62	0,62	0
⇒	Files	1899 chars	0,709	96,1	5,27	90,84	3,9	1,47	2,42
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	0,7416	97,75	3,44	94,31	2,25	0,97	1,28
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	0,8526	97,44	8,31	89,13	2,56	1,99	0,57
⇒	Files	27725 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1899 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	1633 chars	1	100	0	100	0	0	0
⇒	Files	27725 chars	1	100	0	100	0	0	0
			0,87						

B) A 2. számú interjúbeszélgetés kivonata

Interjúztató: Mivel ismerjük már egymást egy ideje, tudom, hogy XY-nal párkapcsolatban voltatok, többször szakítottatok is, aztán mégis visszajártatok egymáshoz. Végül pedig kialakult a jelenlegi állapot, amit így kvázi situationship-nek nevezhetünk. Nevezted is már annak. Elmesélnéd nekem picit összefoglaltabban, hogy hogyan alakult ez így köztetek?

Alany: Az előző alkalommal is, amikor a szakított állapotban voltunk, tehát, amikor ugye nem voltunk együtt olyan közel egy évig az első szakítás után, akkor is kapcsolatban maradtunk, mert mind a ketten úgy voltunk vele, hogy oké, nem vagyunk megfelelőek egy párkapcsolatra együtt, de nem akarjuk a kontaktot egymással feladni. És ugyan eltelt egy olyan mit tudom én, egy-két hónap, de utána elkezdünk megint összejárni. Addig persze a kontakt ugyanúgy megmaradt, igazából minden ugyanúgy megmaradt. Minden éjjel beszéltünk egymással, minden nap hívás, stb.

Interjúztató: De találkozni nem találkoztatok akkor, jól értem?

Alany: Az elején nem, az első egy-két hónapban nem. Aztán utána elkezdünk megint találkozni és elég gyorsan oda került megint a sor, hogy szexuálisan és a többi... minden ment ugyanúgy tovább, ahogy eddig, hogy mindent egymásnak mesélünk el először, mindenért egymást keressük. Tehát mint konkrétan, akik párkapcsolatban vannak, de mégse.

Aztán ugye az előző alkalomból az is lett, hogy közel egy év után összejöttünk megint. Nekem addig is folyamatosan voltak iránta érzéseim, csak nem jöttünk össze. Meg, akár kimondja, akár nem (mármint, hogy ő kimondja azt hangosan, vagy akár nem) szerintem neki is ugyanúgy megvoltak az érzései, csak az erősebb volt benne egy ideig, hogy de nem lesz jó, nem fog működni.

Továbbra is abban vagyok, hogy most is megvannak neki is az érzései, csak úgy van vele, hogy nem, nem szabad, nem érdemes. Én meg tudom, hogy nem szabad, de hogyha meglenne rá az esély, akkor továbbra is belemennék, mert mondjuk úgy, hogy hülye vagyok.

Interjúztató: Mármint belemennél abba, hogy újra összejöjjetek?

Alany: Igen, igen. Mert az érzéseim erősebbek annál, mint hogy nem illünk össze. Én az a fajta ember vagyok, aki szerint mindent meg lehet oldani, mindenre van megoldás. Én azt a kifejezést utálom, hogy „nem létezik”, „nem lehet”, „nem működik”. Tehát én úgy vagyok vele, hogy *„Nem! Figyelj és nézd meg, hogy megoldom akkor is!”*.

Interjúztató: Lényegében makacs vagy, igen-igen.

Alany: Igen. Én... huh, ha valaki azt mondja nekem, hogy de az nem fog menni, akkor én már csak azért is találok rá valami módot. Mindennel az életemben így vagyok,

Interjúztató: Ez mondjuk ismerős. Közben oda csatolnék, hogy most így, hogy leírtad jelenleg hogy álltok szerinted egymáshoz... Ezzel felvezetted a következő kérdésemet. Ha a mostani kapcsolatotokra gondolsz, ami most aktuálisan van így kettőtök között, akkor mi az, ami először eszedbe jut? Hogy látod magatokat jelenleg?

Alany: Úgy látom magunkat jelenleg, hogy egyre nehezebben harcol ellene. De úgy van vele, hogy nem illünk össze. Én meg úgy vagyok vele, hogy mivel nem találtam még Tinderen semmi mást sem, ami jó lenne és megfelelő lenne, ezért továbbra is harcolok érte. És ugyan nem direktben kimondom, hogy szeretlek vagy akármi, de folyamatosan minden egyes lépéssel azt mutatom, hogy márpedig velem jól járnál, még akkor is, hogyha nem.

Interjúztató: Egy kicsit akkor, ha így Tinderezel mellette, nem olyan, mintha őt is talonban tartanád?

Alany: Mi az hogy talonban tartom? Ő van a kapcsolat ellen, nem én vagyok az, aki ébren tartja azt az érzést benne, hogy igazából akár még választhatom őt is. Ez nem rajtam múlik, hogy összejövünk-e vagy sem, hanem rajta. Szóval nem az van, hogy én B opciónak ott tartom őt, hanem tudja, hogy én bármikor benne lennék, és hogyha meg nem jön össze és előtte talállok valami olyat, ami megfelel nekem, akkor tök jó.

Igazából, hogyha az lenne, hogy én nem akarok vele összejönni és ő meg velem össze akarna jönni, de közben Tindereznék is, ahol mondjuk egy év múlva se lenne belőle semmi, mire azt mondanám neki, hogy „jó, próbáljuk meg megint”, akkor az olyan lenne, Olyan lenne, merthogy magam mellett tartottam közel, hogyha nem jönne össze más, akkor mégiscsak legyen hova fordulnom, de ez most nem rajtam múlik, hogy összejövünk-e vagy sem.

Interjúztató: És ő nézelődik szerinted melletted, vagy tudsz róla?

Alany: Nem, nem, nem. Tudom, hogy nem. Most úgy van vele, hogy nincsen rá se ideje, se energiája, se kedve. Ami hülyeség.

Interjúztató: Akkor lényegében most egy ilyen monogám, köztes állapotban vagytok. És ez mondjuk csak azért van, mert te nem találsz mást Tinderen.

Alany: Való igaz. Megegyeztünk szóban, hogy, amíg ez egymással jól működik (a szex), addig szexre nem fogunk mást használni. Hármások nyilván oké az, hogyha bármikor előfordult továbbra is, azzal nincsen semmi gond. De egy az egygel nem. Tehát én nem megyek fel Tinderre és keresek valakit csak szexre, ő nem megy fel Tinderre és keres valakit csak szexre.

Interjúztató: Mondjuk nálatok az ilyen hármasba belemenés meg kísérletezés az mindig jelen volt, arra emlékszem én is, hogy mesélted.

Alany: Majdnem a legeslegelejétől.

Interjúztató: Most, hogy megbeszéltük, hogy te miként látod magatokat... Mi a helyzet a külvilággal? Ők erre mit mondanak, ha mondanak? Hogyan látnak szerinted titeket?

Alany: Ezzel az a probléma, hogy mindenki csak egy oldalt lát. Neki a legjobb barátnője az nem látja az én oldalamat csak, amit XY mesélt el neki, csak a tőle érkező inputot. Akik pedig körülöttem vannak emberek – mint például te is, meg az egyik legjobb barátom – ők is csak az én oldalamat látják, mindent, amit elmondok meg elmondtam a már négy év alatt.

Mind a kettőnk oldaláról az az impulzus jön, hogy „*hagyjad már nem való hozzád, nagyon rossz neked*”, de valójában nem látják az egész képet. Tehát mindig csak amikor valami olyat csinált, hogy engem nagyon felcseszett és mentem panaszkodni, mondjuk hozzád vagy valaki

máshoz, akkor ők csak azt látták. Amikor valami nagyon jó dolgot csinál értem vagy nagyon jó, hogy ott van vagy akármi, azokat nyilván nem mondjuk el, mert mit szeretünk mi emberek csinálni? Panaszkodni. Főleg magyarokként. Mondjuk ő osztrák, de mindegy, akkor is, panaszkodni nagyon szeretünk.

Interjúztató: És mondjuk a szülei vagy a szüleid? Azért ők csak látnak, meg ismerik mind a kettőtöket.

Alany: Ők nem tudnak mindenről, csak annyit tudnak, hogy barátságban még együtt vagyunk. Mondjuk az anyukám az többet tud. Nem mondtam ki neki egy az egyben, hogy továbbra is szexuális kapcsolatot létesítünk, mert nem sokan beszélnek ezt meg a szüleikkel, de hogyha van egy kis esze, akkor ezt tudhatja, vagy sejtheti. Az ő szülei meg egyáltalán nem tudják azt, hogy barátságnál több van.

Interjúztató: És jártok randizni, vagy csak így találkozgatok egymásnál?

Alany: Elmegyünk Boba teázni, filmet nézni moziba nagyon néha. Elmegyünk dolgokat csinálni, szóval, ha azokat randinak nevezhetjük, akkor igen.

Interjúztató: És ott hogy viselkedtek, hogy érzed?

Alany: Minthogyha együtt lennénk. Kézfogás, csókolózás, a publikusan csókolózás meg minden. Minthogyha együtt lennénk mondom, teljesen úgy viselkedünk, csak konkrétan azt nem mondjuk ki, hogy szeretjük egymást vagy ilyesmi. Ugye angolul kommunikálunk egymással, csak és kizárólag, és ugyanúgy továbbra is „*Hi cutie!*” meg minden.

Interjúztató: Ez az egész helyzet... szoktatok róla beszélni? Megbeszéltétek, hogy most akkor ez a helyzet, így viselkedünk, ez oké, az nem oké és hasonló?

Alany: Többször is kimondtuk hangosan egymásnak, hogy ez toxikus, de tök jó. Haha.

Nem jó amúgy, nyilvánvalóan nem jó. Szerintem mind a ketten attól félünk, hogy mi lenne egymás nélkül. Így most ott vagyunk egymásnak. Ugyanúgy ott vagyunk egymásnak, mint előtte és mindig is, és hogyha hirtelen az egyikünk nem lenne ott a másiknak, akkor szerintem mind a ketten nagyon hamar rájönnénk, hogy „*Basszus ez így kurva szar!*”.

Interjúztató: Volt már ilyen, hogy rájöttetek? Amikor nem beszéltetek és így teljesen egymás nélkül voltatok?

Alany: Nem, nem volt olyan időszak, amikor nem beszéltünk. Nem. A négy év alatt, amióta ismerjük egymást az egyedüli olyan napok, amiken nem volt meg a videóhívás – egész éjjelen

keresztül, alvás közben is – azok, azok a napok voltak, amikor mondjuk az anyukájával vagy a legjobb barátnőjével vakációzni, nyaralni voltak és pénzügyi okokból inkább egy szobát választottak csak. Tehát, hogy nyilván akkor ott nincsen éjszakai videóhívás. Tehát konkrétan a négy évből háromszor volt egy-egy olyan hét, hogy nem beszéltünk éjjel, de ugyanúgy kommunikáltunk azokon a napokon is, csak nem annyit mert, nyaralni volt. Azon kívül minden egyes napot végig videóhívásztunk éjjel. Tehát nem volt olyan nap még ebben a négy évben, hogy ne beszéltünk volna egymással egyáltalán, egyetlen egy se.

Interjúztató: És van bármi, amit így meg tudsz fogalmazni, amitől így kifejezetten tartottál vagy tartasz a kapcsolatnak a jellegéből fakadóan?

Alany: Attól félek, hogy nem keresek eléggé erősen és nem fogunk összejönni egymással, és ő előbb fog találni valakit, mint én. Ez most nagyon önzően hangzik, de hogyha nem jövünk össze egymással, akkor rettenetesen nagyon remélem, hogy én előbb fogok találni valakit, aki tényleg passzol hozzám, mert azt nem fogom tudni végignézni, hogy én egyedül maradok és neki meg ott van valaki új. Ez csakis az önzőség, bevallom őszintén.

Interjúztató: Igen, mert ebből számomra az jön le, hogyha előbb találsz valakit, akkor te így elvagy mint Marci hevesen.

Alany: Igen, de ilyenek vagyunk emberekként nem? Nekünk legyen jó először, aztán utána mindenki más.

Interjúztató: Én is ezt vallom, de biztos, hogy van ember a világon, aki meg mindenét odaadná azért, hogy másoknak jó legyen.

Alany: Persze. Mindenemet odaadnám érte, de nem úgy, hogyha az azt jelenti, hogy valaki mással jön össze. Ha velem van, mindenemet odaadom érte, mindent megteszek érte, semmi gond. De, ha arról van szó, hogy valaki mással jön össze, akkor először én légyszi, köszi.

Interjúztató: Értem. És, hogy valami pozitív is legyen a félelmek mellett... Van olyan, amit kifejezetten pozitívként emelnél ki a situationship-pel kapcsolatban?

Alany: Nem vagyok egyedül. Ez. Meg most... Minden le lesz írva?

Interjúztató: Nyilván, amennyiben olyan, akkor nem. Illetve majd neked is átküldöm átnézésre az átiratot.

Alany: Tudod, amikor nagyon sokáig szűz még az ember és nem tudja, hogy miből maradt ki, addig elvan, és csak így néha benne van, hogy milyen jó lenne. De, hogyha belép abba a helyzetbe, hogy folyamatosan ott a szex, majd utána elveszik tőle és nincs ott, az nagyon rossz.

Én nem vagyok az a tipikus 180 centi magas, totál Dwayne 'The Rock' Johnson-ra kigyúrt ember, aki egy BMW X5-ös kocsival jár és úgy öltözik meg minden. Én nem vagyok az az ember. Tehát, hogyha nekem arra kerülne a sor, hogy egyéjszakás kapcsolatot vagy ilyeneket kell keresnem, azzal nem lenne a legkönnyebb dolgom. Össze tud jönni, össze is jött már többször, de nem annyiszor, amennyiszer én szeretném. Tehát az, hogy itt van és azért nagyjából heti szinten megvan az, hogy mi összejárunk és van valami, az nagyon, de nagyon kényelmes. Még ez is sokszor kevés, de több mint, amennyi lenne nélküle. Tehát ez pozitívum.

Interjúztató: És ha negatívumokat kérdezem? Mert most kicsit úgy érzem, hogy abból több van.

Alany: Hát azért néha fejfájós tud még mindig lenni, ami beszélgetések vele vannak, amikor így nagyon, de nagyon makacs valamiben és nem a logikai szempontból közelíti meg a dolgokat, hanem az érzelmi szempontokból. Akkor így kezdem már egyre jobban kezelni ezeket és megtanulni, hogy mit is csináljak és mit ne, vagy mit mondjak és mit ne, és inkább ráhagyom most már.

De, hogy egy konkrét példával éljek: arról beszéltünk, hogy amikor végre egyedül költözik (most már nemsokára kész a lakása), akkor nyilván többet leszek nála, és, hogy most kiderült, hogy nem fér el nála egy kanapé, hogyan fogunk filmeket meg sorozatokat nézni. Én meg mondtam, hogy az ágyból továbbra is tudjuk nézni, mivel most vettem egy MacBook-ot. És akkor jön azzal, hogy de neki ott a laptopja, aminek nagyobb a kijelzője két collal, én meg akkor jövök azzal, hogy de az enyémnek szebb a kijelzője és jobb a hangszórója, de sokkal. És akkor mondom neki, hogy figyelj, nagyon jó kis laptopod van, tényleg, minden vágyadat kielégíti, mindenre, amire kell, arra tökéletesen megfelel neked, de légyszíves ne hasonlítsuk össze a laptopodat a MacBookom-mal, amikor a te laptopod került, mondjuk 400 euróba, az én MacBook-om meg egy 1600 eurós laptop. És mivel zsigerből utálja az Apple-t, ezért egyből azzal jön, hogy nehogy azt higgyem, hogy csak azért, mert többbe került, ezért jobb meg minden. És akkor próbálom meggyőzni észérvekkel... és akkor ő meg nem, mert, hogy én csak egy Apple fanboy vagyok és egy szar márka meg mi. Ilyenkor inkább ráhagyom.

Tehát ezek csak azok a dolgok, hogy így a saját feje után megy, nem pedig a logikus érvekkel és nem lehet meggyőzni. Mindegy mit mondasz neki, nem lehet vele ilyenkor kommunikálni, mert te vagy a hülye és fixen nem ő.

Interjúztató: És ilyen személyen túli általános negatívum az van?

Alany: Körül tudod ezt írni picit, hogy mire gondolsz? Akár konkrét példa esetleg.

Interjúztató: Mondjuk, vannak, akiknek negatívum tud lenni ilyen esetben, hogy ő úgy érzi, hogy nem tudja, hogy a másik mit akar tőle, ilyen érzelmi negatívumok akár.

Alany: Nincsenek érzelmi negatívumok vagy ilyesmi. Továbbra is úgy vélem, akármennyire is egoistának hangzik ez, hogy tudom, hogy mi játszódik le a fejében és erős érzései vannak irántam, de megpróbál nem cselekedni ezek végett, ezek miatt.

Igen, tehát megpróbál nem cselekedni az érzelmeivel kapcsolatosan, mert benne van az, hogy de nem jó, most se fog működni. És amennyire önfejlő, kimondta azt, hogy semmi nem érdemel meg három esélyt. Úgyhogy, ja. Ez igazából idő kérdése. Hogyha én azt mutatom neki folyamatosan, hogy márpedig én mennyire jó vagyok és mennyire képes vagyok fejlődni, akkor még akár arra is lehet esély, hogy összejövünk még egyszer. Hogy nekem az mennyire lesz jó, na az már más kérdés, mert rajta nem látom azt, hogy a jó irányba változna. De amennyire naiv vagyok, kimondom azt, hogy talán, hogyha végre egyedül fog lakni, akkor elkezd máshogy látni a dolgokat. Az anya az nagyon rossz befolyás az életében.

Interjúztató: Szóval valahol még reménykedsz benne, hogy ez működhet?

Alany: Abban reménykedek, hogy boldog leszek még egy szívtörés nélkül. Akár vele, akár mással, csak legyek boldog. Nyilván vele a legegyszerűbb elképzelni, mivel ott van már négy éve az életemben. De nem kell, hogy feltétlen vele legyen, csak most vele tudom a legkönnyebben elképzelni. Ő tudja, hogy mit szeretek, vele kényelmesen érzem magam. Tehát így könnyű beleképzelni magam.

Interjúztató: Akkor ez egy ilyen kis „safe place” számodra.

Alany: Igen-igen. Pontosan.

Interjúztató: Úgy érzem már szépen felvezetted, szóval mit mondanál, ha megkérdezném tőled, hogy mi az, ami még ebben a kapcsolatban tart?

Alany: Kényelmes. Meg nem mondom azt, hogy nem érzek iránta semmit. Én, ha valaki iránt elkezdek érezni valamit, azt nagyon nehéz elveszíteni és meg kéne csálnia ahhoz, hogy én konkrétan azt mondjam, hogy tudod mit menj a picsába.

Interjúztató: Ez egy erős mondat volt amúgy, hogy a kényelem tart benne.

Alany: A kényelem az egy erős tényező, de attól még vannak érzéseim iránta továbbra is.

Interjúztató: Közben még átfutottam a kérdéseket, és arról még nem beszéltünk – nem is tudom nálatok mennyire releváns ez – hogy emlékszel-e arra a pontra, amikor rájöttél, hogy ez egy situationship?

Alany: Nem volt köztes állapot. Amikor az egy vagy kettő hónapig nem találkoztunk, akkor is tudtam, hogy el fog jönni az a pillanat megint. Mármint gondoltam és szinte biztos voltam benne. Persze megvolt bennem egy picit az, hogy mi van, ha nem, de akkor is úgy voltam vele, hogy nem hagytuk abba az egymással való beszélgetést, látom, hogy mi van stb. Akkor is azt láttam, hogy ez megint ahhoz fog vezetni.

Interjúztató: Akkor nem volt egy ilyen nagy rádöbbenés, hogy úristen most mibe kerülünk, hanem lényegében előre tudtad és érezted, hogy ebből ez lesz.

Alany: Igen.

Interjúztató: Összességében hogyan értékelnéd a kapcsolatotokban a kommunikáció szerepét, milyen a kommunikáció?

Alany: Megpróbálunk a legtöbb dologról nyitottan beszélni, kivéve az egymás iránt való érzéseinkről, érthető okokból kifolyólag. Mármint a mély érzéseinkről. Azért arról beszélünk természetesen, hogy „*rettenetesen hiányzol*”, most ezen a napon főleg, mert kurva szar napom volt, „*és csak arra vágyom, hogy ott legyek és összebújjunk*”, hogy „*nagyon fontos vagy számomra*”... ilyenek. Tehát ezeket továbbra is kimondjuk, csak azt nem, hogy „*Hallod, mikor fogsz hozzám jönni? Mert kurvára de szeretlek.*” Tehát ezt nem.

Interjúztató: A szeretleket akkor nem használjátok?

Alany: Nem-nem, azt nem. Azt nem mondjuk ki.

Interjúztató: Azt megbeszéltétek, hogy ilyen nagyon érzelmes dolgokról nem beszéltek, vagy csak így alakult, hogy mindketten inkább visszatartjátok ösztönösen ezeket?

Alany: A szeretlek az konkrétan nálunk... Mi ezt nem nagyon mondjuk másnak. Nincs az, hogy barátnak azt mondjuk, hogy figyelj szeretlek meg ilyenek. Nekem ez furcsa volt mindig is, egész életemben. A szüleimnek is nagyon nehezen tudom kimondani ezt a szót, nem tudom, nekem ez fura. Még amikor anyukám is azt mondja esténként a telefonba vagy akármi, hogy „*Jó éjt, szeretlek!*”, én ahelyett, hogy azt mondom, hogy szeretlek, azt mondom, hogy én is. Nekem ezt így fura kimondani, kapcsolaton kívül. Tehát szerintem ő is valami hasonló helyzetben lehet, ezt így nem mondjuk ki, kivéve akkor, hogyha kapcsolatban vagyunk egymással.

Interjúztató: Akkor ezt csak így alakult, hogy most nem mondjátok ki.

Alany: Igen, ez így alakult.

Interjúztató: És mi a helyzet – a korábban is említett – nagyon mély dolgokkal kapcsolatban? Mondjuk arra vonatkozóan, hogy újra összejönni, vagy hogy mennyire mélyen éreztek a másik iránt. Ezt most nem tudom jobban körülírni, lehet, hogy én is belekavarodtam.

Alany: Hát, ez igazából a szeretettel van összefüggésben szerintem. Nem beszélünk arról, hogy mennyi esélye van annak, hogy összejöjjünk. Én nem beszélek róla, mert minek, nem szereti azt, hogyha bármi iránt nyaggatják. Ha próbálják valami út felé vezetni, akkor még jobban ellene van, akárcsak én. Tehát nem játszok saját magam ellen. Ő meg nem beszél róla, mert hogyha erről beszélne, akkor igazából az már azt is jelentené, hogy még nem mondtuk ki, de együtt vagyunk.

Interjúztató: Huh, köszönöm! Nagyon sok fontos dolgot mondtál. Tényleg köszönöm!

C) Kapcsolati státuszokat taglaló hozzászólás

Az alábbi, vélt vagy valós kapcsolati státuszokat felsorakoztató hozzászólás a Quora online fórumról származik. Érdekes színfolt a témakörben.

„What is a situationship and are you in one?”

A “situationship” is a relationship that doesn’t fit the typical mold or assumptions. I would say no, I’m not in one of those - but that’s no disparagement of situationships! Let’s break down this whole armada:

- **relationship.** *Technically, this describes any relation between persons.*
 - *More usually, though, “relationship” refers to a pair-bonding of presumed romantic/sexual nature. Exclusivity is presumed, or else the term “open relationship” would be employed.*
- **situationship.** *Pretty sure this is a made-up word, a neologism of relatively recent coinage. Refers to a relationship that doesn’t fit the usual mold or assumptions. For instance, maybe it’s on-off or occasional/recurrent, non-exclusive, or in any other way it doesn’t fit the mold.*
- **complicationship.** *An even-sketchier situationship. “It’s complicated” was made for these.*
- **interactionship.** *Usually involves sex and uncertainty, repeated or one-off, with or without hopes involved.*

- **mistake-tionship.** Definitely agreed by all parties not to be an interactionship.

It's an interesting item, that what separates those bottom four from the top one is so often this:

- **friendship.** Friendship is the foundation of mutual trust and knowing, respect and yes, love of the other as a person (not merely as a role) that underlies every relationship, loveship, mateship, marriage or other couplehood of significant depth, strength or duration. Friendship is the beam that supports with a smile and cares for the other's good as one's own. It's fantastic all by itself - a great gift, a mutual gift of great value - but essential for anything more serious.
 - Those who consider friendship to be a mean, punitive state of small value are not relationship material. Unless they manage to wise up on that. They rarely have any idea what attraction is based on: compatibility. They often think attraction is based on how good or better or worse a person is, when in fact there is no good, better or worse. Only compatibility: something both can see, feel - or no compatibility exists.

Also not to be sniffed at:

- **attractionsip.** Ah, this delicious phase of mutual crush and interest tickling around and about the edges before either know it's mutual or before obstacles (such as doubt, hesitance, or something more substantial) are overcome.
- **obstacleship.** A confirmed-mutual attractionsip where both are moaning and commiserating about whatever's in the way, but haven't reached the point of figuring a way clear.
- **fornicationsip.** This relationship has one thing on its mind, at least, at this stage of development. Guess.
- **acquaintanceship.** I have a few friendships (including some that had involved wink-wink-you-know) that have graduated to permanent acquaintanceship: that state of being where each knows "I will always be getting to know you, and we'll never be short of surprises." Quite lovely really.
- **enemysip.** I haven't any of these, but it deserves a place on the list."